

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ PŘÍPRAVNOU FÁZI
VÝSLEDKU SENIORA**

Autor práce: Tomáš Král, DiS.
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA, LL.M.
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Tomáš Král, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Faktory ovlivňující přípravnou fázi výsledku seniora

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Factors Affecting the Preparatory Phase of Interviewing of a Senior

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA, LL.M.

Datum zadání bakalářské práce: říjen 2024

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem této bakalářské práce je objasnit faktory ovlivňující přípravnou fázi výsledků seniorů. Vedlejším cílem je zmapovat zkušenosti policistů, kteří se specializují na výslechy seniorů, a na základě analýzy získaných dat formulovat doporučení pro zlepšení procesu výslechů seniorů.

Student: Tomáš Král, DiS.	8.11.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA, LL.M.	8.11.2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	2.12.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	9.12.2024 datum	 podpis
Rector: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	10.12.2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanu Kocíkovi, MBA, LL.M. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Poděkování patří také PaedDr. Tomáši Zdražilovi za jeho cenné odborné rady.

ABSTRAKT

KRÁL, T. *Faktory ovlivňující přípravnou fázi výslechu seniora*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 68 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA, LL.M.

Klíčová slova: výslech seniorů, policejní praxe, faktory, příprava, komunikace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na faktory ovlivňující přípravnou fázi výslechu seniora. Cílem práce je objasnit faktory ovlivňující přípravnou fázi výslechu seniorů, zmapovat zkušenosti policistů provádějících výslechy seniorů a formulovat doporučení pro zlepšení policejní praxe. Teoretická část práce vymezuje přípravnou fázi výslechu v kontextu kriminalistiky a psychologie. Praktická část je postavena na kvantitativním výzkumu, který prostřednictvím dotazníkového šetření zkoumá zkušenosti policistů s výslechy se seniory, jejich přístup k výslechům a vnímání faktorů, jež tuto specifickou situaci ovlivňují.

ABSTRACT

KRÁL, T. *Factors Influencing the Preparatory Phase of Senior Interrogations*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 68 pgs. Supervisor: JUDr. Milan Kocík, MBA, LL.M.

Keywords: seniors interrogation, police practice, factors, preparation, communication

This thesis focuses on factors influencing the preparatory phase connected to the seniors interrogation. The aim of the thesis is to clarify the factors influencing the preparatory phase of the seniors interrogation, to map the experiences of police officers conducting the seniors interrogations and to formulate recommendations for improving police practice. The theoretical part of the thesis defines the preparatory phase of interrogation in the context of criminology and psychology. The practical part is based on quantitative research which, through a questionnaire survey, examines the experiences of police officers with seniors interrogations, their approach to interrogations and their perception of the factors influencing this specific situation.

OBSAH

ÚVOD	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
2 CHARAKTERISTIKA SENIORŮ A VÝZNAM JEJICH VÝSLECHU	12
3 VÝSLECH	14
3.1 Definice	15
3.2 Výslech v pojetí trestního práva, kriminalistiky a forenzní psychologie	16
3.3 Fáze výslechu	19
3.3.1 Přípravná fáze výslechu	19
3.3.2 Úvodní fáze výslechu – navázání kontaktu	20
3.3.3 Stádium souvislého líčení – monolog	20
3.3.4 Stádium otázek vyslýchajícího a odpovědí vyslýchávaného – dialog	21
3.3.5 Dokumentace výslechu	22
4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ PŘÍPRAVNOU FÁZI VÝSLECHU	26
4.1 Individuální charakteristiky seniora	26
4.1.1 Zdravotní a komunikační schopnosti	26
4.1.2 Sociální a psychologické okolnosti	27
4.2 Právní, procesní a kontextové aspekty	28
4.2.1 Právní postavení a povaha případu	28
4.3 Technické, organizační a odborné podmínky výslechu	29
4.3.1 Materiálně-technické a organizační podmínky	30
4.3.2 Odborná připravenost	31
4.4 Volba taktiky výslechu	32
5 SPECIFIKA VÝSLECHU SENIORŮ V PRŮBĚHU REALIZACE	34
5.1 Doporučení a příklady taktiky během výslechu seniora	35
6 KVANTITATIVNÍ VÝZKUM – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	36
6.1 Výzkumný problém	36

6.2	Cíl výzkumu	37
6.3	Výzkumné otázky	37
6.4	Metodika výzkumu	37
6.5	Výběr metodiky	38
6.6	Popis metodiky	38
6.7	Vzorek respondentů	38
6.8	Stanovení hypotéz.....	38
6.9	Dotazníkový formulář.....	39
7	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ: ANALÝZA A VÝSLEDKY	40
7.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	40
7.2	Odpovědi na výzkumné otázky	52
7.3	Analýza a vyhodnocení hypotéz.....	53
7.4	Praktická doporučení na základě výsledků.....	55
	ZÁVĚR.....	57
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	59
	SEZNAM ZKRATEK.....	63
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	64
	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

Úvod

Téma výslechu seniorů je stále aktuálnější, nejen s ohledem na rostoucí počet jedinců starší populace, ale také kvůli specifickým výzvám, které tento proces přináší. Senioři mohou být účastníky výslechu jako svědci, oběti trestných činů, podezřelí nebo obvinění. Jejich psychický a fyzický stav má zásadní vliv na schopnost komunikace, vnímání i samotný proces vybavení si informací. Správný přístup k výslechu seniora je proto důležitý pro zajištění spravedlnosti i ochranu jejich důstojnosti a práv.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na faktory ovlivňující přípravnou fázi výslechu seniorů, protože důkladná příprava je nezbytná pro získání kvalitních informací a etický přístup ke zranitelné skupině. Policisté čelí výzvám, které zahrnují potřebu citlivého přístupu, znalost psychologických aspektů a přizpůsobení prostředí pro výslech. Práce vychází především z perspektivy kriminalistiky a psychologie.

Přínos práce spočívá v popisu faktorů ovlivňujících přípravu výslechu seniorů. Porozumění fyzickým, psychickým i sociálním aspektům seniorů umožňuje odborníkům nejen z oblasti kriminalistiky, ale i dalším profesím, které přicházejí do kontaktu se seniory, efektivněji komunikovat a připravit výslech tak, aby byl co nejcitlivější a nejúčinnější. Správná příprava a volba vhodných postupů přispívají ke zvýšení kvality získaných informací a zároveň chrání seniory před sekundární viktimizací. Optimalizace přípravy výslechu může významně přispět k přesnějším výpovědím, což je důležité pro spravedlnost a prevenci kriminality.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část objasňuje pojmy a koncepty spojené s výslechem seniorů, přičemž nejprve představuje charakteristiku seniorů a význam výslechu této věkové skupiny. Dále rozebírá samotný pojem výslechu a jeho pohledy z trestního práva, kriminalistiky a forenzní psychologie, včetně detailního popisu jednotlivých fází výslechu. Hlavní pozornost je věnována faktorům, které ovlivňují přípravnou fázi výslechu seniora, od individuálních zdravotních, psychologických a sociálních aspektů přes právní a procesní podmínky až po technické a organizační náležitosti. Teoretická část rovněž zahrnuje specifika průběhu výslechu seniora a doporučení pro správný přístup k této skupině.

Praktická část práce se zaměřuje na zmapování zkušenosti policistů specializujících se na tyto výslechy a na základě analýzy dat formuluje doporučení pro zlepšení celého procesu.

Bakalářská práce bude zpracována primárně prostřednictvím analýzy dat, zejména písemných zdrojů z odborné literatury. Hlavními prameny budou odborné publikace zaměřené na kriminalistickou taktiku a problematiku výslechu. Důležitou roli budou hrát také příslušné právní předpisy a internetové zdroje, které doplní základní seznam využité literatury. V praktické části práce budou čerpány poznatky z policejní praxe, přičemž veškeré takto získané informace budou pečlivě analyzovány.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je popsat klíčové faktory ovlivňující přípravnou fázi výslechu seniorů. Dílčím cílem je zmapovat zkušenosti policistů specializujících se na výslechy seniorů a formulovat na základě těchto zkušeností doporučení pro zlepšení procesu výslechu. Práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části bude použita metoda analýzy odborné literatury, která se zaměřuje na faktory ovlivňující přípravnou fázi výslechu seniorů. Pro praktickou část bude proveden kvantitativní výzkum prostřednictvím dotazníkového šetření mezi policisty, kteří provádějí výslechy seniorů. Tento výzkum bude zaměřen na jejich zkušenosti při samotném výslechu. Získaná data budou vyhodnocena a zpracována pomocí grafů. Následně bude navrženo doporučení vycházející z výsledků šetření.

2 Charakteristika seniorů a význam jejich výsledku

Termín „senior“ se běžně používá k označení osob vyššího věku, obvykle těch, které dosáhly tzv. „důchodového věku“. V České republice (dále jen ČR) je příslušnými právními předpisy tato výše stanovena na 65 let, avšak ve vědeckých i sociálních kontextech se může hranice značně lišit. Světová zdravotnická organizace (WHO) definuje seniory jako osoby starší 60 let, zatímco některé sociologické přístupy považují za seniory již osoby starší 55 let.

Stáří lze rozdělit do několika fází:

- **Raný senior (60–74 let)** – období aktivního stáří, kdy si člověk často udržuje vysokou míru soběstačnosti.
- **Střední senior (75–89 let)** – dochází k přirozenému úbytku fyzických i kognitivních schopností.
- **Pozdní senior (90+ let)** – fáze, kdy je obvykle nutná intenzivnější péče a asistence.

Stárnutí je přirozený proces, který ovlivňuje člověka po fyzické, psychické i sociální stránce. Z biologického hlediska dochází k postupnému úbytku svalové síly, zpomalení metabolismu a zhoršení smyslových funkcí, jako je sluch či zrak. Tyto změny mohou mít vliv na vnímání okolí, schopnost soustředění i celkovou vitalitu seniora. V roce 2023 žilo v ČR přibližně 2 237 322 osob ve věku 65 a více let. Podle demografických predikcí bude v Česku v roce 2040 více než 470 tisíc osob ve věku 85 a více let a do roku 2050 se tento počet zvýší na 505 tisíc. V roce 2023 měly ženy ve věku 65 let před sebou průměrně dalších 20,4 let života, zatímco muži stejného věku 16,7 roku. Nejčastější příčinou úmrtí u seniorů je chronická ischemická choroba srdeční a na druhém místě stojí cévní mozková mrtvice.¹

Výslech seniora je důležitým procesním úkonem, který má zásadní význam zejména v případech, kdy se senioři nacházejí v postavení svědků, poškozených nebo obviněných. Z kriminalistického hlediska je nezbytné zajistit, aby byl výslech veden tak, aby poskytl relevantní a přesné informace pro objasnění skutkového stavu věci. Zároveň je však třeba zohlednit psychologická a zdravotní specifika této věkové skupiny –

¹ ČESKO. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Senioři v ČR v datech* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, [cit. 2025-03-14]. Dostupné z WWW: <<https://csu.gov.cz/produkty/seniori-v-cr-v-datech-ajnoatmxkq>>.

například zhoršenou paměť, vyšší míru únavy, citlivost na stres či tendenci k vyšší sugestibilitě. Nevhodný způsob vedení výslechu může vést nejen ke zkreslení výpovědi, ale i k sekundární viktimizaci, tedy dalšímu psychickému poškození osoby, která se již nachází v obtížné životní situaci.

Senioři se navíc často stávají oběťmi podvodného, majetkového nebo násilného jednání, které zůstává kvůli strachu, studu nebo závislosti na pachateli neohlášeno. Právě z tohoto důvodu je mimořádně důležitá kvalitní příprava na samotný výslech, která by měla zahrnovat nejen znalost spisu a okolností případu, ale i individuální přístup přizpůsobený možnostem a potřebám seniora. Správně vedený výslech s důrazem na empatii, trpělivost a respekt může přispět nejen k úspěšnému objasnění skutku, ale i k posílení pocitu bezpečí, důvěry a ochoty spolupracovat s příslušnými OČTŘ.

3 Výslech

Výslech je jednou z nejdůležitějších a nejčastěji využívaných kriminalistických metod v rámci trestního řízení sloužící zejména k získání důkazů potřebných k objasnění skutkového stavu prověřovaného skutku. V jistých případech se jedná o jediný prostředek, jak tento skutkový stav prokázat. Jeho podstatou je získání informací z paměťových stop člověka jejich reprodukcí. Paměťovou stopu označujeme jako odraz objektivní reality, který vznikl a formoval se v povědomí člověka, který je v přímé souvislosti s předmětnou událostí. Výslech je tedy specifická metoda kriminalistické praxe, kterou se získávají kriminalisticky a právně relevantní informace uložené ve vědomí člověka. Tyto informace se získávají formou výpovědi osoby při dodržování všech zákonem stanovených podmínek. Cílem je získávání úplných a věrohodných informací o skutkových okolnostech objasňované události.²

Samotné slovo „výslech“ má svůj původ z latinského *interrogare*, což znamená „ptát se opakovaně“ či „klást otázky v určitých intervalech“. Tato metoda je nedílnou součástí kriminalistické taktiky a díky své univerzálnosti nachází uplatnění prakticky v každém vyšetřování trestného činu.³ Jako nejběžnější důkazní prostředek trestního řízení slouží k získání informací, které mohou vést k vyřešení případu a k dopadení pachatele. Zákonné zakotvení výslechu je obsaženo v ustanoveních zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), který přesně definuje pravidla týkající se jeho průběhu, formy a dalších procesních aspektů.⁴ Jak uvádí Rybář, výslech je: „*současně i trestně procesním vyšetřovacím úkonem je-li použit orgány činnými v trestním řízení, přičemž jeho základní zásady průběhu a formy dokumentace jsou právně upraveny v trestním řádu.*“⁵ Na výslech je možné nahlížet z různých perspektiv – nejen z pohledu trestního práva, ale také z hlediska kriminalistiky nebo forenzní psychologie. Právě díky tomuto vícerozměrnému charakteru existuje více způsobů, jak tuto metodu definovat.

² STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. dopl. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6, s. 100–102.

³ RYBÁŘ, M. *Základy kriminalistiky*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2001. ISBN 80-86473-03-1, s. 140.

⁴ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66, s. 1025–1090. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>>.

⁵ RYBÁŘ, M. *Základy kriminalistiky*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2001. ISBN 80-86473-03-1, s. 140.

3.1 Definice

Výslech nemá jednu univerzálně přijímanou definici, která by plně obsáhla všechny jeho aspekty napříč různými vědními disciplínami. Lze jej však charakterizovat jako proces, který má svá specifická pravidla a cíle.

Z pohledu kriminalistiky je výslech definován jako taktická metoda shromažďování a prověřování důkazů. **Vichlenda** výslech charakterizuje jako: „*metodu kriminalistické praktické činnosti, při které se formou výpovědi získávají informace o vyšetřované události z paměťové stopy vyslýchaných osob, za přísného dodržení zákonem daných práv a povinností vyslýchaného i vyslýchajícího.*“⁶ Z této definice dle Vichlendy vyplývají důležité pojmové znaky: získávání kriminalisticky relevantních informací z paměťových stop člověka, způsob vydělování informace z paměťových stop (reprodukce vnímaného) a právní rámec, zahrnující důvody výslechu dané zákonem, práva a povinnosti vyslýchajícího i vyslýchané osoby.

Jiná definice podle **Strause a kol.** zní: „*Výslech je specifická metoda kriminalistické praxe, kterou se získávají formou výpovědi za zákonem stanovených podmínek a z důvodů stanovených zákonem kriminalisticky a právně relevantní informace uložené ve vědomí člověka.*“⁷ Tato definice především zdůrazňuje, že výslech je primárně kriminalistickou metodou. Avšak podle **Němce** byla bezchybná definice v České republice podána kolektivem autorů československo-sovětské učebnice kriminalistiky z roku 1984, kde je uvedeno, že: „*Výslech je specifická metoda kriminalistické praktické činnosti, kterou se získávají o událostech trestních činů či jiných kriminalistických relevantních skutečnostech informace zafixované ve vědomí člověka.*“⁸ Jedna z nejjednodušších definic byla podána **Rybářem**, kdy uvádí, že: „*výslech je formou výpovědi získávání poznatků o vyšetřované události, které jsou obsaženy v paměťových stopách vyslýchaných osob.*“⁹

Tyto různorodé definice se shodují, že výslech představuje řízený proces získávání relevantních informací z lidského vědomí, konkrétně z tzv. paměťových stop.

⁶ VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 296 [cit. 2025-05-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.sosoom-zlin.cz/files/documents/433/kriminalistika.pdf>>.

⁷ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. dopl. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6, s. 101.

⁸ NĚMEC, M. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium. I. díl, Aktuální problémy kriminalistické teorie*. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-906974-1-6.

⁹ RYBÁŘ, M. *Základy kriminalistiky*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2001. ISBN 80-86473-03-1, s. 140.

Ty jsou dle Konráda a kol. chápány jako: „*odraz objektivní reality ve vědomí člověka, který vznikl anebo se zformoval v příčinné souvislosti s kriminalisticky významnou událostí.*“¹⁰ Podstatné je vždy dodržení právního rámce a etických zásad pro zajištění platnosti a věrohodnosti výpovědi.

Obecnou úlohou výslechu není tedy primárně doznání obviněného nebo jeho usvědčení ze spáchání trestného činu, nýbrž získání úplné a pravdivé výpovědi pro potřeby trestního řízení. Hlavním cílem výslechu tedy je získat uložené informace, které přímo souvisejí s prověřovanými událostmi (nejčastěji spáchanými trestnými činy), z vědomí člověka. Osoba, v jejíž vědomí se tyto údaje prostřednictvím paměťových stop nachází, je dekoduje a výsledkem bude verbální či nonverbální sdělení neboli výpověď. Jak uvádí Němec, podstatné je dosáhnout toho, aby výpověď byla úplná a věrohodná, přičemž je samozřejmé, že tyto výpovědi musejí být v souladu se zákonem, tj. za dodržení zákonných požadavků a etiky policejní práce. Všechny úkony použité k zjištění důvěryhodných informací musejí být v souladu s doporučenými postupy a zákonem.¹¹

3.2 Výslech v pojetí trestního práva, kriminalistiky a forenzní psychologie

Výslech je zkoumán z pohledu více odborných oblastí, přičemž každá z nich klade důraz na jiné aspekty, i když se jejich přístupy vzájemně doplňují a prolínají. Tři klíčové disciplíny – trestní právo, kriminalistika a forenzní psychologie – vytvářejí komplexní rámec pro pochopení jeho smyslu, cílů a způsobu provedení. Tato metoda zahrnuje nejen právní a kriminalistické prvky, ale také psychologické a etické aspekty, které jsou zásadní pro její správné a efektivní použití v praxi.¹²

Z hlediska trestního práva je výslech jedním ze základních důkazních prostředků a zároveň procesním úkonem, jehož prostřednictvím orgány činné v trestním řízení (policie, státní zástupce, soud) získávají informace důležité pro objasnění skutkového stavu věci. Cílem výslechu je zejména zjištění, zda došlo k trestnému činu, kdo je jeho pachatelem a jaké jsou okolnosti činu. Výslech se může týkat různých osob

¹⁰ KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J. a kol. *Kriminalistika, kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, s. 58.

¹¹ NĚMEC, M. *Výslech a taktika v jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: Policejní akademie ČR v Praze, Fakulta bezpečnostně právní a katedra kriminalistiky, 2003. ISBN 80-7251-141-6, s. 181.

¹² VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 296–310 [cit. 2025-05-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.sosoom-zlin.cz/files/documents/433/kriminalistika.pdf>>.

v závislosti na jejich postavení v řízení – obviněného, svědka, poškozeného, znalce nebo osoby podezřelé. Zákonná úprava výsledku je obsažena především v trestním řádu (zákon č. 141/1961 Sb.), který stanoví pravidla pro průběh výsledku, jeho formu, práva a povinnosti vyslýchané osoby a procesní záruky. Každý výslech musí probíhat v souladu se zásadou zákonnosti a respektovat základní práva jednotlivce, zejména právo nevypovídat, právo na obhajobu a zákaz donucení k výpovědi.¹³ Výpověď získaná nezákonným způsobem, například pod nátlakem, hrozbou nebo slibem výhody, je nepřijatelná a nemůže být v řízení použita.¹⁴

Rozlišení jednotlivých forem výsledku je klíčové nejen z hlediska právního postavení vyslýchané osoby, ale i z hlediska procesních pravidel. Obviněný má například právo nevypovídat a nemusí uvádět žádné důvody svého mlčení. Toto právo je odrazem zásady presumpce nevinu a práva na obhajobu. Naopak svědek má povinnost vypovídat, pokud není dán zákonný důvod k odmítnutí výpovědi – například pokud by výpověď mohl přivodit trestní stíhání sobě nebo blízké osobě, nebo pokud jde o osoby, které mají svědeckou výsadu (např. advokáti ve vztahu ke klientovi).¹⁵ Při výsledku je třeba dbát i na zvláštní ochranu zranitelných osob – například nezletilých, osob s mentálním postižením či obětí sexuálně motivovaných trestných činů. V těchto případech se výslech provádí s maximální šetrností a někdy i s využitím audiovizuální techniky, aby nebylo nutné výslech opakovat.¹⁶ Moderní přístup k výsledku klade důraz nejen na získání pravdivých informací, ale také na ochranu důstojnosti a psychického zdraví vyslýchané osoby.

Kriminalistika chápe výslech jako hlavní metodu své činnosti. Musil a kol. definují výslech jako kriminalistickou metodu, jejíž cílem je získávání právně a kriminalisticky relevantních informací z paměťových stop osob formou výpovědi, a to za přísného dodržování práv a povinností vyslýchaného i vyslýchajícího, jak je stanoveno zákonem. Podobně Musil charakterizuje výslech jako metodu kriminalistické praktické

¹³ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66, s. 1025–1090. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>>., § 33 a násl.

¹⁴ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66, s. 1025–1090. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>>., § 89 odst. 2;

¹⁵ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66, s. 1025–1090. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>>., § 100–102.

¹⁶ DRAŠTÍK, A. *Trestní právo procesní*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-558-4, s. 327–329.

činnosti, při které se získávají poznatky o vyšetřované události, které jsou obsaženy v paměťových stopách vyslýchaných osob.¹⁷ Pješčak a kol. doplňují, že výslech je samostatnou metodou kriminalistické praktické činnosti a trestně-procesním úkonem, který je aktivně určován vyslýchajícím a jehož cílem je získat úplné a věrohodné poznatky o vyšetřované události formou výpovědi.¹⁸ Podobně i Šimovček a kol. zdůrazňují, že z kriminalistického hlediska je výslech metodou získávání poznatků o vyšetřovací události, které jsou obsaženy v paměťových stopách vyslýchaných osob, a to formou výpovědi.¹⁹ Z uvedených definic vyplývá, že výslech vyžaduje dodržení právních norem a je primárně metodou pro získávání paměťových stop, které tvoří podstatu celého procesu.

Forenzní psychologie poskytuje zásadní psychologický rámec pro porozumění a optimalizaci procesu výslechu. Tato disciplína se opírá o vědecké poznatky z oblasti kognitivní psychologie, psychologie paměti, vnímání a emocí, aby vysvětlila, jak vnitřní stavy a vnější faktory ovlivňují výpověď.²⁰ Forenzní psychologové zkoumají vliv stresu, strachu, úzkosti, únavy nebo sugestibility na přesnost a spolehlivost výpovědi²¹ a zároveň navrhuji postupy, které minimalizují riziko zkreslení informací.²² Zabývají se rovněž dynamikou lhaní a možnostmi jeho detekce, ačkoliv s vědomím, že žádná metoda není absolutně spolehlivá.²³ Přínosem forenzní psychologie je rozvoj výslechových technik zaměřených na navázání důvěry (raportu) a efektivní komunikaci, což je zásadní pro získání co nejpřesnějších a nejpravdivějších informací.²⁴ Dále se věnuje fenoménům, jako je syndrom falešné paměti, kdy může dojít k neúmyslnému vytvoření vzpomínek na

¹⁷ MUSIL, J. *Kriminalistika*. Praha: Naše vojsko, 1994. ISBN 80-206-0423-5, s. 274.

¹⁸ PJEŠČAK, J. *Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty*. 3. vyd., v Našem vojsku 2. přeprac. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986. ISBN 28-079-86.

¹⁹ ŠIMOVČEK, I. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-343-8, s. 405.

²⁰ SPURNÝ, J. Forenzní psychologie a kriminalistika. In: STACH, J., ed. *Kriminalistika a forenzní disciplíny: sborník příspěvků z mezinárodní konference*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-199-8, s. 28.

²¹ SPURNÝ, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-153-3, s. 13.

²² NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9, s. 181.

²³ SPURNÝ, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-153-3, s. 15.

²⁴ KONRÁD, Z., NĚMEC, M., NOVOTNÝ, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie ČR v Praze, Fakulta bezpečnostně právní a katedra kriminalistiky, 2008. ISBN 978-80-7251-294-2, s. 8.

neexistující události pod vlivem nevhodných otázek. Tato psychologická perspektiva je nezbytná pro pochopení komplexnosti lidské psychiky v kontextu trestního řízení.²⁵

3.3 Fáze výslechu

Fáze výslechu představují jednotlivé kroky, které jsou nezbytné pro provedení efektivního a zákonného výslechu. Každá fáze má svou specifickou funkci a účel, který přispívá k dosažení cíle výslechu – získání pravdivých a relevantních informací. Tyto fáze zahrnují jak přípravu, samotný průběh výslechu, tak i následné ověření a dokumentaci výpovědi. Každý krok je pečlivě naplánován s ohledem na specifické potřeby vyslýchané osoby. V rámci této podkapitoly se podíváme na jednotlivé fáze výslechu, jakou mají roli v rámci celkového vyšetřování a jakým způsobem je třeba je provádět pro maximální účinnost a zákonnost procesu.

3.3.1 Přípravná fáze výslechu

Přípravná fáze výslechu seniora je klíčovým krokem pro jeho úspěšné a eticky přijatelné vedení. V této fázi je třeba zohlednit nejen obsahovou stránku případu, tedy podrobné prostudování spisu, ale především individuální charakteristiky vyslýchané osoby. S ohledem na věk, zdravotní stav, mentální schopnosti a psychickou odolnost seniora je nezbytné přizpůsobit volbu místa výslechu, délku jednotlivých bloků, způsob kladení otázek i celkový přístup k rozhovoru. Už samotná příprava by měla zahrnovat i zajištění klidného prostředí, případnou přítomnost důvěrníka nebo osobní asistence, je-li to vzhledem ke zdravotnímu stavu potřeba.²⁶

Z psychologického hlediska je důležité být připraven na možnou zvýšenou sugestibilitu, pomalejší tempo reakce nebo emoční labilitu. Senioři často prožívají stres výrazněji a mohou se cítit nejistí nebo znevýhodnění, zvláště pokud již byli obětí trestného činu. Proto je vhodné, aby se výslech vedl s důrazem na trpělivost, empatii a respekt.²⁷ Přípravná fáze tedy neslouží jen k technické organizaci výslechu, ale představuje základní krok k navázání důvěry, eliminaci komunikačních bariér a prevenci

²⁵ SPURNÝ, J. Forenzní psychologie a kriminalistika. In: STACH, J., ed. *Kriminalistika a forenzní disciplíny: sborník příspěvků z mezinárodní konference*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005, s. 28. ISBN 80-7251-199-8, s. 29.

²⁶ SPURNÝ, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-153-3, s. 15.

²⁷ HOLUB, L. *Psychologie a komunikace v trestním řízení*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1886-3, s. 105–106.

možné sekundární viktimizace.²⁸ Dobře připravený výslech nejen zvyšuje kvalitu získaných informací, ale i přispívá k ochraně důstojnosti a psychické pohody seniora. Více podrobností k přípravné fázi výslechu seniora je uvedeno v následující podkapitole.

3.3.2 Úvodní fáze výslechu – navázání kontaktu

V rámci úvodní fáze výslechu je vyslýchající policista povinen splnit zákonem stanovené procesní povinnosti výslechu, jako je ověření totožnosti vyslýcháného, jeho poučení o právech a povinnostech, včetně práva na odepření výpovědi, pokud mu to zákon umožňuje. Taktéž je vyslýcháný seznámen s předmětem a důvody jeho výslechu. V rámci úvodní fáze výslechu dochází taktéž k formování prvotního psychologického kontaktu mezi vyslýchajícím policistou a vyslýchanou osobou. V kladném případě již tento prvotní kontakt může u vyslýchané osoby vyvolat posílení zájmu pravdivě a úplně vypovídat. Samozřejmě může dojít i k přesně opačné situaci, neboť v praxi často dochází k situacím, kdy vyslýchaná osoba nemá zájem vypovídat vůbec nebo nemá zájem vypovídat zcela pravdivě. Během úvodní fáze je vhodné, zejména pro efektivnější navázání psychologického kontaktu mezi vyslýchajícím a vyslýchaným uskutečnit například krátký rozhovor na obecná témata přímo nesouvisející s předmětem jeho výslechu. Toto může pozitivně přispět k uklidnění situace, kdy zároveň vyslýchající zjistí způsob vyjadřování vyslýcháného, bude schopen zhruba odhadnout jeho intelekt a ochotu spolupracovat. Na základě těchto zjištění lze případně upravit i samotný plán výslechu. Na úplný závěr úvodní fáze je vyslýcháný vyzván, aby se souvisle vyjádřil k předmětu svého výslechu.²⁹

3.3.3 Stádium souvislého líčení – monolog

Po úvodní části výslechu přichází fáze souvislého líčení, v níž vyslýchaná osoba vlastními slovy popisuje svou verzi událostí. Tato fáze je klíčová pro získání co nejpresnějšího a nejpodrobnějšího popisu situace, a proto by měl vyslýchající minimalizovat zásahy do výpovědi. Přerušování je doporučeno pouze v případech, kdy se výpověď významně odchyluje od hlavního tématu, obsahuje nejasnosti nebo je třeba některé části upřesnit.

²⁸ GODWIN, M. *Forensic Psychology: A Handbook for Judges, Lawyers, and Court Professionals*. 2nd ed. New York: Routledge, 2015. ISBN 978-0-415-67417-1, s. 57–60.

²⁹ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. dopl. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6, s. 108–111.

Aby byl proces efektivní, vyslýchající se v této fázi vyhýbá kladení přímých otázek a zasahování do přirozeného průběhu výpovědi. I když je zjevné, že vyslýchaný poskytuje nepřesné nebo zavádějící informace, měl by být ponechán prostor pro volné vyprávění, což umožní získat více detailů a přirozeně identifikovat nesrovnalosti. Pozdější fáze výslechu, v níž dochází ke kladení otázek, umožní tato nejasná místa dále rozvinout nebo ověřit.³⁰

Důležitým aspektem této fáze je umožnit vyslýchanému, aby svůj monolog podal přirozeně, v rámci svého vlastního tempa a vyjadřovacích schopností. Zásadní je i sledování neverbálních projevů, které mohou naznačovat nesoulad mezi verbální výpovědí a skutečným emočním stavem vyslýchaného. V této fázi výslechu se uplatňuje kriminalisticko-taktická analýza výpovědi, kdy vyslýchající porovnává získané informace s dříve zjištěnými fakty a hledá případné rozpory nebo důležité detaily, které mohou výpověď podpořit či vyvrátit.

3.3.4 Stadium otázek vyslýchajícího a odpovědí vyslýchaného – dialog

Poslední fáze výslechu, tedy dialog, lze označit za fakultativní část výslechu. Používá se až v případě, že informace uvedené v monologické části výslechu nejsou dostačující pro objasnění všech potřebných informací. Může to být i z důvodu, že se vyslýchaná osoba, ať již úmyslně, či neúmyslně, nevyjádřila ke všem podstatným okolnostem nebo se nevyjádřila dostatečně podrobně. Hlavním úkolem fáze dialogu je otázkami vyslýchajícího policisty objasnit nesrovnalosti ve výpovědi, případně zjistit potřebný detail, ověřit zjištěné skutečnosti nebo konfrontovat vyslýchaného s případnými rozpory (vnitřními v jeho vlastní výpovědi nebo vůči ostatním důkazům).³¹

V závěrečné fázi výslechu se zaměřujeme na doplnění a zpřesnění informací, odstranění případných nesrovnalostí a ověření pravdivosti výpovědi. V tomto bodě hraje klíčovou roli vyslýchající, který aktivně pracuje s taktickými metodami – formuluje otázky, konfrontuje vyslýchaného s dostupnými důkazy a usměrňuje průběh výslechu tak, aby bylo dosaženo co nejjasnější a nejúplnější výpovědi. Tento proces vyžaduje důkladnou přípravu a podrobnou znalost vyšetřovaného případu.

³⁰ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. dopl. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6, s. 109.

³¹ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. dopl. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6, s. 112.

Zásadní součástí tohoto stadia je přesné zaznamenání všech položených otázek a odpovědí. Důsledná dokumentace zajišťuje nejen přehlednost výpovědi, ale také umožňuje pozdější posouzení, zda byl výslech veden v souladu s právními normami.

Během této fáze se vyslýchající může setkat se třemi různými situacemi:

- Vyslýchaná osoba je ochotna spolupracovat a podává pravdivou, celistvou a konzistentní výpověď.
- Vyslýchaná osoba chce vypovídat pravdu, ale její výpověď obsahuje nepřesnosti, mezery nebo rozpory ve vztahu k objektivně zjištěným skutečnostem.
- Vyslýchaná osoba se záměrně snaží zkreslit skutečnosti nebo podává nepravdivou výpověď.

V každém z těchto případů je úlohou vyslýchajícího správně identifikovat motivace a úroveň důvěryhodnosti výpovědi a podle toho vést další průběh výslechu.³²

3.3.5 Dokumentace výslechu

Výslech je důležitou součástí trestního řízení a jeho dokumentace hraje zásadní roli při zajištění, že informace získané během tohoto procesu jsou věrohodné a právně použitelné.³³ Dokumentace je nezbytná pro zachování integrity důkazního procesu a zajištění, že všechny získané informace jsou uchovány přesně a objektivně.³⁴ Je to proces, který vyžaduje pečlivou přípravu, provedení a dodržování právních a etických standardů.

Metody dokumentace

Existuje několik metod pro dokumentaci výslechu, které jsou stanoveny zákonnými normami a kriminálními postupy. Tyto metody zajišťují, že proces je transparentní a že všechny strany mají přístup k přesným záznamům průběhu výslechu.³⁵

- **Audiovizuální záznam:** Moderní technologie umožňují detailní dokumentaci výslechu prostřednictvím zvukových a obrazových záznamů. Audiovizuální

³² PORADA, V. a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-589-0, s. 470–476.

³³ BECKER, R. F. *Criminal investigation*. Jones & Bartlett Learning, 2004. ISBN 978-07-637-3168-7, s. 36–37.

³⁴ VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 307 [cit. 2025-05-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.sosoom-zlin.cz/files/documents/433/kriminalistika.pdf>>.

³⁵ INBAU, F. et al. *Criminal interrogation and confessions*. Jones & Bartlett Publishers, 2013. ISBN 978-07-637-9936-6, s. 111–112.

záznamy poskytují přesný a objektivní přepis verbálních i neverbálních projevů účastníků výslechu.³⁶ Výhodou je možnost zachycení veškerých nuancí v komunikaci, které by mohly být opomenuty v písemné dokumentaci, což zahrnuje tón hlasu, gestikulaci a mimiku.³⁷ Je také cenným nástrojem pro zpětnou kontrolu a přezkum, a to může pomoci při vyhodnocení důvěryhodnosti výpovědí a při řešení případných sporů.

- **Písemná dokumentace:** Tradiční metodou zůstává písemná dokumentace, která spočívá ve vytváření protokolu během výslechu. Tento protokol může být buď doslovný (podle ustanovení § 95 trestního řádu), kde je zaznamenána každá otázka a odpověď, nebo může mít podobu shrnutí klíčových bodů výslechu.³⁸ Při písemné dokumentaci je nezbytné zachovat přesnost a objektivitu, aby byla minimalizována subjektivita a možnosti misinterpretace ze strany vyslychajícího.³⁹ Důležité je také sledování zákonných požadavků na archivaci a uchování těchto dokumentů, aby byla zajištěna jejich dostupnost po celou dobu řízení.

Právní požadavky

Podle trestního řádu musí být dokumentace výslechu (protokol o výslechu) podle ustanovení § 55 prováděna v souladu s konkrétními legislativními požadavky.⁴⁰

Ustanovení § 55 trestního řádu stanoví, že protokol o výslechu musí být zaznamenán buď písemně, nebo audiovizuálně, přičemž při audiovizuálním záznamu musí být vždy poskytnut přepis. Tento protokol musí obsahovat podstatné informace o průběhu výslechu, včetně identifikace osoby, která výslech vedla, a údaje o tom, zda byl výslech prováděn s přítomností obhájce, tlumočníka či jiných osob. Dále musí být jasně uvedeno, zda osoba, která je vyslychána, byla seznámena se svými právy, zejména právem na obhajobu a právem odepřít výpověď.⁴¹

³⁶ VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 308 [cit. 2025-05-22]. Dostupné z: <<https://www.sosoom-zlin.cz/files/documents/433/kriminalistika.pdf>>.

³⁷ KURILOVSKÁ, L., SVOBODA, I. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia policajného zboru v Bratislave, 2017. ISBN 978-80-8054-724-0, s. 322.

³⁸ Tamtéž, s. 322–323.

³⁹ PJEŠČAK, J. a kol. *Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty*. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986. ISBN 28-079-86, s. 174.

⁴⁰ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66, s. 1025–1090. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>>., § 55.

⁴¹ Tamtéž.

Základním požadavkem je, že výpověď musí být zachycena objektivně a bez zkreslení, přičemž musí být zajištěna její právní použitelnost v případě soudního řízení. V případě, že je výslech zaznamenáván písemně, je kladen důraz na to, aby byly přesně zaznamenány všechny otázky a odpovědi, tedy tak, jak skutečně probíhaly. Zapisovatel je povinen dbát na to, aby zápis neobsahoval žádné subjektivní hodnotící soudy, což znamená, že zápis musí být co nejvíce neutrální a odpovídat reálnému průběhu výslechu.⁴² Paragraf 55 má klíčový význam pro zachování procesní čistoty a zákonnosti výslechu, protože zajišťuje, že výsledky výslechu budou přijatelné pro soud a další orgány činné v trestním řízení. Protokol o výslechu je důležitý nejen pro procesní účely, ale také pro ochranu práv vyslychané osoby, která má právo být informována o všech krocích, které se jí týkají. V případě pochybení nebo porušení procedurálních pravidel může být záznam výslechu považován za nepoužitelný.⁴³

Etické aspekty

Je nezbytné zajistit, že celý proces respektuje lidská práva a důstojnost vyslychaných osob. To zahrnuje zajištění, že výslech a celá dokumentace výslechu probíhá bez nátlaku, manipulace či jakékoli formy nezákonného jednání. Důvěryhodnost záznamů je zajištěna také tím, že vyslychaná osoba je informována o svých právech a že jakékoli její nesouhlasy či obavy jsou řádně zaznamenány a brány v potaz.⁴⁴ Vytváření důvěry mezi vyslychajícím a vyslychaným rovněž přispívá k větší ochotě spolupracovat, a to může mít pozitivní vliv na celkovou kvalitu a věrohodnost získaných informací.

Význam dokumentace

Správně vedená dokumentace výslechu je zásadní nejen z pohledu samotného vyšetřování, ale také pro následné soudní řízení. Dokumentace slouží jako důkazní materiál, který může být klíčový pro rozhodování soudů.⁴⁵ Především soudci, ale i státní zástupci a obhájci potřebují přesné a úplné informace, které jim umožní spravedlivě vyhodnotit aspekty případu. Důkazy musí být předkládány tak, aby bylo možné prokázat

⁴² SPURNÝ, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-153-3, s. 30–32.

⁴³ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-948-0, s. 483–485.

⁴⁴ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9, s. 212–213.

⁴⁵ VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 308 [cit. 2025-05-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.sosoom-zlin.cz/files/documents/433/kriminalistika.pdf>>.

jejich autenticitu a spolehlivost, což je možné jedině tehdy, jsou-li zdokumentovány v souladu s příslušnými normami.⁴⁶

Moderní přístupy k dokumentaci výsledku umožňují jeho analýzu i za účelem zlepšení vyšetřovacích metod. Analyzování efektivity jednotlivých výslechových technik může vést k optimalizaci postupů a zlepšení budoucí praxe.⁴⁷

Kvalitní a transparentní dokumentace tedy přispívá nejen k úspěšnému vyřešení jednotlivých případů, ale také ke zlepšení celkové funkčnosti a důvěryhodnosti systému trestního práva jako celku.

⁴⁶ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9, s. 213.

⁴⁷ FERRARO, E. F. *Investigative Interviewing: Psychology, Method and Practice*. CRC Press, 2014. ISBN 978-14-665-9086-1, s. 283–284.

4 Faktory ovlivňující přípravnou fázi výsledku

Ve fázi přípravy výsledku seniora je zásadní zvážit řadu faktorů, které mohou výrazně ovlivnit jeho průběh a úspěšnost. Zvláštní pozornost je třeba věnovat zejména individuálním potřebám a charakteristikám seniorů, které mohou být ovlivněny jak jejich zdravotním stavem, tak komunikačními schopnostmi. Tato část zkoumá faktory seniorů ovlivňující tuto přípravnou fázi výsledku.

4.1 Individuální charakteristiky seniora

Individuální charakteristiky seniora jsou kritickým prvkem, který ovlivňuje způsob, jakým by měl být výsledek připravován, a zejména následně veden. Tyto charakteristiky zahrnují jak fyzické a psychické schopnosti, tak komunikační dovednosti starší osoby.⁴⁸ Náležitá pozornost věnovaná těmto faktorům může pomoci vytvořit prostředí, ve kterém se senior cítí pohodlně a bezpečně, a to je stěžejní pro získání přesných a důvěryhodných informací v následně provedeném výsledku.⁴⁹

4.1.1 Zdravotní a komunikační schopnosti

Zdravotní stav seniora je faktorem v přípravné fázi výsledku, protože fyzické i psychické aspekty zdraví mohou ve značné míře ovlivnit jeho průběh. Fyzické zdraví seniora zahrnuje aspekty jako pohyblivost, sluch a zrak, které mohou být omezené vlivem věku či zdravotního stavu.⁵⁰ Je proto nezbytné vyhodnotit potřebu speciálních pomůcek, jako jsou různá sluchadla či brýle a vzít v úvahu nutnost častějších, případně delších, přestávek, pokud si to jejich zdravotní stav vyžádá. Psychický stav seniora, včetně duševní pohody a přítomnosti úzkostí, depresí nebo jiných duševních onemocnění, je rovněž významným aspektem. Tyto faktory mohou ovlivňovat nejen jeho ochotu ke spolupráci, ale také schopnost správně interpretovat a reagovat na otázky. Zhodnocení

⁴⁸ SAK, P. a KOLESÁROVÁ, K. *Sociologie stáří a seniorů. Sociologie*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3850-5, s. 26–27.

⁴⁹ NĚMEC, M. a kol. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium. 1. díl*. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-906974-1-6, s. 344.

⁵⁰ GEROLIMATOS, L. A., GREGG, J. J. a EDELSTEIN, B. A. Interviewing older adults. In: MOLINARI, V., ed. *The Oxford handbook of clinical geropsychology*. Oxford: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-01-910-2909-7, s. 165–167.

psychického stavu pomáhá vyslyšajícimu vybrat přístup, který seniorovi usnadní komunikaci a minimalizuje stres.⁵¹

Dalším důležitým faktorem ovlivňujícím přípravnou fázi výsledku jsou komunikační schopnosti seniora. Verbální dovednosti mohou být ovlivněny neurologickými poruchami či přirozeným procesem stárnutí, a to může zpomalit zpracování informací a vyjádření myšlenek.⁵² Neverbální schopnosti, jako schopnost reagovat na gesta a mimiku, jsou také důležité pro celkové porozumění mezi vyslyšajícím a daným seniorem. Přizpůsobení komunikačních a fyzických podmínek těmto individuálním schopnostem je rozhodující. Zahrnuje to použití jednoduchého a srozumitelného jazyka, zpomalení tempa rozhovoru a vytvoření klidného a pohodlného prostředí pro výslech. Vyslyšající by měl mít dostatečné znalosti o strategiích, které podporují efektivní komunikaci se seniorem, jako je trpělivost, aktivní naslouchání a schopnost pružného přizpůsobení se.⁵³ Důkladné posouzení a přizpůsobení výsledku individuálním potřebám a schopnostem seniora nejenom přispívá k tomu, že se senior cítí respektován, vyslyšen, ale také je nezbytné pro hladký a eticky přijatelný proces získávání informací. Tím se zajišťuje, že výslech je proveden v souladu s nejvyššími standardy profesionality a humanismu.

4.1.2 Sociální a psychologické okolnosti

Sociální a psychologické okolnosti hrají také podstatnou roli v přípravě na výslech seniora, protože mohou zásadně ovlivnit jeho postoj a ochotu spolupracovat. Sociální zázemí seniora, včetně jeho vztahů s rodinou a komunitou, má často přímý dopad na jeho emocionální stav a pocit bezpečí.⁵⁴ Pokud senior žije v izolaci nebo má omezené sociální kontakty, může pociťovat úzkost či nedůvěru, a to může negativně ovlivnit jeho ochotu k otevřené komunikaci. Psychologické faktory, jako např. pocit osamělosti, případně deprese, mohou též přispět k celkově snížené ochotě seniora spolupracovat při výslechu. Osoby nad určitou věkovou hranici mohou být více citlivé na situace, kde jsou

⁵¹ SAK, P. a KOLEŠÁROVÁ, K. *Sociologie stáří a seniorů. Sociologie*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3850-5, s. 26–27, s. 28.

⁵² VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1318-5, s. 407–408.

⁵³ HARWOOD, J. *Understanding communication and aging: Developing knowledge and awareness*. Sage, 2007. ISBN 978-14-129-2609-6, s. 36–38.

⁵⁴ HOUBOVÁ, D. *Psychologie pro právníky*. 3., přeprac. vyd. Edice učebnic. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3468-8, s. 167–169.

konfrontovány autoritami, zejména pokud mají pocit, že nejsou plně chápány nebo respektovány.⁵⁵

Pro minimalizaci těchto negativních vlivů je nezbytné vytvořit důvěryhodné a empatické prostředí ještě před samotným výsledkem. To zahrnuje budování důvěry, kde vyslyšající projeví upřímný zájem o pohodlí a potřeby seniora. Empatie a trpělivost vyslyšajícího mohou pomoci zmírnit úzkost a podpořit otevřenější komunikaci. Pro přípravnou fázi výsledku je rovněž důležité zvážit využití poznatků z psychologie a kriminalistiky, které nabízejí strategie pro navázání pozitivního vztahu s vyslyšanými, založeného na důvěře a respektu.⁵⁶ Použití technik aktivního naslouchání a otevřenou komunikaci napomáhá vytvářet atmosféru, kde se senior cítí slyšen a chápan, a to je předpokladem pro úspěšné získání potřebných informací.

Je každopádně důležité mít na paměti, že sociální a psychologické faktory mohou významně ovlivnit průběh výsledku.⁵⁷ Právě proto je důležité při přípravné fázi věnovat těmto okolnostem náležitou pozornost a usilovat o vytvoření podmínek, které seniorovi pomohou cítit se bezpečně a respektovaně.

4.2 Právní, procesní a kontextové aspekty

V přípravné fázi výsledku seniora je také podstatné zvážení právních, procesních a kontextových aspektů, protože tyto faktory určují nejen formální rámec, ve kterém se výslech odehrává, ale také emocionální prostředí, které může ovlivnit účast seniora. Při správném nastavení těchto aspektů lze dosáhnout spravedlivého a citlivého přístupu ke každé individuální situaci.

4.2.1 Právní postavení a povaha případu

Určení právního postavení seniora v kontextu výsledku je prvním krokem k pochopení jeho role a práv a povinností, které se s touto rolí pojí. Seniori mohou být zapojeni do případu jako svědci, poškození nebo obvinění a každá z těchto pozic s sebou

⁵⁵ TAYLOR, H. O., et al. Social isolation, depression, and psychological distress among older adults. *Journal of Aging and Health* [online]. 2018, roč. 30, č. 2, s. 229–246 [cit. 2025-05-29]. Dostupné z WWW: <<https://doi.org/10.1177/0898264316673511>>., s. 232–233.

⁵⁶ NĚMEC, M. a kol. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium. 1. díl*. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-906974-1-6, s. 347.

⁵⁷ ROZSYPAL, M. Méně stresu znamená lepší výslech. Pro děti a zranitelné oběti mají policisté pokoj. In: *Plus.rozhlas.cz* [online]. 2017 [cit. 2025-05-29]. Dostupné z WWW: <<https://plus.rozhlas.cz/mene-stresu-znamena-lepsi-vyslech-pro-deti-a-zranitelne-obeti-maji-policiste-6504657>>.

nese specifické právní důsledky. Je nezbytné, aby vyslychající i další zúčastněné strany, jako je právní zástupce nebo opatrovník, byly obeznámeny s těmito rolemi a právními normami, které seniorům zajišťují odpovídající ochranu a podporu.⁵⁸

Přítomnost obhájce nebo opatrovníka může hrát roli v zajištění práv seniora během výslechu. Tito profesionálové zajišťují, že proces je veden transparentně a že jsou dodržována práva seniora bez ohledu na jeho postavení. Poskytují také seniorovi potřebnou emocionální a právní podporu, a to je zvláště důležité v případech s vysokou emoční citlivostí.⁵⁹

Povaha případu, včetně jeho emoční citlivosti, je dalším faktorem, který je třeba zohlednit při přípravě výslechu. Případy, které zahrnují násilí, podvod nebo jiná kritická témata, mohou vyvolávat silné psychické reakce u seniora, což vyžaduje zvláštní citlivost a pochopení.⁶⁰ Vyslychající by měl být připraven na možné emocionální projevy seniora, kdy by se měl snažit co nejvíce minimalizovat jejich dopad prostřednictvím podpůrné a chápající komunikace.

Je opravdu důležité, aby příprava výslechu seniora zahrnovala pečlivé zvážení právních postavení a povahy případu. To pomůže zajistit, že přístup k seniorovi bude respektovat jeho specifické potřeby, a zároveň zohlední emoční aspekt jeho zapojení do případu. Takový postup nejenže podporuje etický rámec výslechu, ale také posiluje důvěru seniora v právní proces.

4.3 Technické, organizační a odborné podmínky výslechu

Technické, organizační a odborné podmínky výslechu hrají potřebnou roli při zajištění efektivního a ohleduplného prostředí pro seniory. Tyto faktory jsou nezbytné pro to, aby se senior cítil bezpečně a byl schopen komunikovat svobodně. Umožňují také, aby výslech probíhal hladce a profesionálně, přičemž zohledňuje individuální potřeby a omezení starší osoby.

⁵⁸ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. Práva a ochrana práv svědka. In: *Verejnazaloba.cz* [online]. [cit. 2025-05-28]. Dostupné z WWW: <<https://verejnazaloba.cz/vice-o-sz/vse-podstatne-o-trestnim-rizeni/kdo-je-kdo-v-trestnim-rizeni/svedek/>>.

⁵⁹ MATIÁŠEK, J., SOUKUP, J. a BÁRTA, B. *Psychologie a výslechová praxe*. Praha: Orbis, 1968. ISBN neuvedeno, s. 122–123.

⁶⁰ VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1318-5, s. 88.

4.3.1 Materiálně-technické a organizační podmínky

Zajištění vhodného prostředí pro výslech, které respektuje jak fyzické, tak psychické potřeby seniora, je základním kamenem přípravy.⁶¹ Prostor by měl být pohodlný a přizpůsobený možným zdravotním omezením seniora, například zajištěním přístupu bez bariér, ergonomickým sezením a adekvátním osvětlením.⁶² Důležité je také minimalizovat rušivé elementy, které by mohly ovlivnit soustředění a celkovou pohodu seniora během rozhovoru.

Při výběru místnosti pro výslech seniora je kladen důraz na vytvoření prostředí, které podporuje jeho komfort a důvěru. Místnost by měla být tichá, dobře větraná a dostatečně prostorná, aby senior měl dostatek osobního prostoru. Světlo by mělo být jemné a přirozené, aby nedocházelo k přetěžování očí. V případě potřeby je vhodné přizpůsobit teplotu místnosti, protože starší osoby mohou být citlivější na změny teploty. Nábytek by měl být stabilní a ergonomický, s opěrkami pro usnadnění pohybu. Všechny tyto aspekty přispívají k vytvoření příjemného a bezpečného prostředí pro samotný výslech.⁶³

Organizační aspekty zahrnují časovou flexibilitu, která umožňuje dostatečný prostor pro důkladnou přípravu výslechu. To znamená, že časový plán by měl být dostatečně flexibilní, aby umožnil konzultace s odborníky, jako jsou geriatrické sestry nebo psychologové, kteří mohou poskytnout cenné poznatky ohledně specifických potřeb seniora. Také je důležité mít rezervu v rozvrhu pro případ, že by bylo potřeba prodloužit nebo přerušit výslech v zájmu fyzického či psychického pohodlí seniora. Vytvoření harmonogramu, který zohledňuje potřebu přestávek, je také z těchto důvodů nezbytné. Tím se minimalizuje riziko přepracování seniora, a to by mohlo vést k dezorientaci nebo únavě. Díky pečlivé organizaci a přizpůsobení materiálně-technických podmínek je možné usnadnit proces výslechu a zajistit, že se senior cítí respektován a vyslyšen, čímž se zároveň zvýší efektivita a kvalita získaných informací.

⁶¹ ROZSYPAL, M. Méně stresu znamená lepší výslech. Pro děti a zranitelné oběti mají policisté pokoj. In: *Plus.rozhlas.cz* [online]. 2017 [cit. 2025-05-29]. Dostupné z WWW: <<https://plus.rozhlas.cz/mene-stresu-znamená-lepsi-vyslech-pro-deti-a-zranitelne-obeti-maji-policiste-6504657>>.

⁶² NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9, s. 361.

⁶³ INBAU, F. E., REID, J. E., BUCKLEY, J. P. et al. *Criminal interrogation and confessions*. Fifth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2013. ISBN 978-0-7637-9936-6, s. 121–125.

4.3.2 Odborná připravenost

Znalost specifík komunikace se staršími osobami a schopnost přizpůsobit taktiku výslechu jejich fyzickým, psychickým a emocionálním potřebám je zásadní pro zajištění hladkého průběhu výslechu a získání spolehlivých informací.

Vyslýchající by měl být vybaven odbornými znalostmi o seniorech, které zahrnují pochopení fyziologických a psychologických změn spojených se stárnutím. Tento aspekt zahrnuje například porozumění změnám ve vnímání, paměti a koncentraci, které mohou ovlivnit schopnost seniora odpovídat na otázky.⁶⁴ Poučení o běžných zdravotních problémech, jako jsou sluchové a zrakové potíže, je taktéž samozřejmostí, aby byl výslech přizpůsoben potřebám konkrétního jednotlivce. Promyšlená taktika vedení výslechu je další nezbytnou součástí přípravy.⁶⁵ To zahrnuje strukturalizaci rozhovoru tak, aby respektovala tempo seniora a umožňovala mu plynule sdílet potřebné informace. Doporučuje se využití otevřených a podpůrných otázek, které umožňují seniorovi rozvinout odpovědi dle jeho komfortu. Tímto způsobem se lze vyhnout zavádějícím otázkám nebo tlakům, které by seniora mohly zneklidnit nebo zmást.

Je nezbytné přizpůsobit se specifickým potřebám seniora a charakteru případu. Důležité je zohlednit emocionální stav seniora a citlivost případu, což může vyžadovat větší trpělivost a empatii při rozhovoru.⁶⁶ Vyslýchající by měl také být schopen pružně měnit svou taktiku na základě reakcí seniora, což vyžaduje vysokou míru empatie a schopnost „číst mezi řádky“.

Volba přístupu by měla klást důraz na podporu seniora prostřednictvím nedirektivního přístupu. Tím se povzbuzuje senior, aby se cítil jako rovnocenný partner v rozhovoru, a to může posílit jeho důvěru a ochotu spolupracovat.⁶⁷ Nedirektivní přístup zahrnuje například aktivní naslouchání, potvrzování toho, co senior říká, a vyhýbání se soudům či kritice jeho projevů. Rovněž je důležité, aby vyslýchající byl emocionálně stabilní a dokázal zůstat klidný i v citově vypjatých situacích. V případě, že výslech obsahuje emočně citlivé otázky, je klíčové, aby vyslýchající poskytl seniorovi potřebný

⁶⁴ GEROLIMATOS, L. A., GREGG, J. J. a EDELSTEIN, B. A. Interviewing older adults. In: MOLINARI, V., ed. *The Oxford handbook of clinical geropsychology*. Oxford: Oxford University Press, 2014, s. 163–183. ISBN 978-01-910-2909-7, s. 172–174.

⁶⁵ HARWOOD, J. *Understanding communication and aging: Developing knowledge and awareness*. Sage, 2007. ISBN 978-14-129-2609-6, s. 44–45.

⁶⁶ POKORNÁ, A. *Komunikace se seniory*. Sestra. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3271-8, s. 66–67.

⁶⁷ KRUTILOVÁ, D. *Poradenský proces v sociální práci* [online]. 2014 [cit. 2025-05-29]. Dostupné z WWW: <http://www.benepal.cz/files/project_5_file/Poradensky-proces.pdf>., s. 8, 28.

prostor pro vyjádření svých emocí a nabídl mu podporu. Trénink v rozpoznávání neverbálních signálů a emocí je nezbytný pro úspěšné vedení výslechu.

Úspěšné zvládnutí výslechu se seniory vyžaduje kombinaci odborných znalostí, komunikačních dovedností a taktického přizpůsobení. Tento komplexní přístup umožňuje vytvořit prostředí, ve kterém se senior cítí respektován a podporován, a to zlepšuje kvalitu a spolehlivost získaných výpovědí.

4.4 Volba taktiky výslechu

Volba taktiky výslechu představuje klíčový prvek přípravné fáze výslechu seniora. Již před samotným zahájením výslechu je nezbytné promyslet, jakým způsobem bude výslech veden, aby co nejlépe odpovídal individuálním potřebám, schopnostem a případným omezením konkrétní osoby. Správně zvolená taktika má zásadní vliv na vytvoření vhodných podmínek pro komunikaci a přispívá k hladkému průběhu samotného výslechu. Je proto nutné, aby vyslýchající toto rozhodnutí učinil na základě předběžného a komplexního posouzení zdravotního, psychického i sociálního stavu seniora.

Součástí přípravy taktiky výslechu je plánování stylu komunikace, tempa a typu otázek. U osob vyššího věku je vhodné volit takovou formu otázek, která bude srozumitelná, nenáročná na paměťové zatížení a podpoří přirozené vyjadřování bez nadměrného tlaku. Vyslýchající by si měl již v rámci přípravy uvědomit potřebu zamezit používání zavádějících, příliš rychlých nebo komplikovaných formulací, které by mohly seniora dezorientovat. Je žádoucí zaměřit se na otevřené a podpůrné otázky a předem zvažovat, jakými taktickými přístupy lze podpořit důvěru a ochotu seniora ke spolupráci.

V rámci taktické přípravy je vhodné rovněž předem odhadnout, zda se mohou objevit citlivá témata, která by mohla seniora emocionálně zatížit. Případně lze již dopředu navrhnout strategii, jak těmto momentům předcházet nebo je zvládnout s ohledem na důstojnost a duševní pohodu vyslýcháného. I když konkrétní reakce na emoční projevy nastávají až v průběhu výslechu, přípravná fáze by měla zahrnovat i scénáře, jak takové situace zvládnout, například volbou klidného prostředí, časovým rozvržením rozhovoru nebo naplánováním případných přestávek.

Pečlivé plánování taktiky výslechu v rámci přípravné fáze je zásadním faktorem ovlivňujícím kvalitu celého procesu. Přispívá k vytvoření podmínek, v nichž se senior

může cítit respektován a být v bezpečí, což zvyšuje jeho schopnost podávat přesné, relevantní a důvěryhodné informace.⁶⁸

⁶⁸ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. dopl. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6.

5 Specifika výslechu seniorů v průběhu realizace

Výslech seniora během jeho realizace vyžaduje zvláštní přístup, který reflektuje fyzické, psychické i sociální charakteristiky této věkové skupiny. Seniori často čelí specifickým omezením, jako jsou snížená pozornost, paměťové obtíže, zdravotní potíže či zvýšená emocionální zranitelnost, které mohou ovlivnit jejich schopnost podávat přesné a úplné informace. Proto je důležité, aby vyslýchající během výslechu uplatňoval vhodné metody a taktiky šité na míru individuálním potřebám seniora.

Během výslechu by měl být vyslýchající trpělivý, empatický a flexibilní, aby mohl reagovat na aktuální stav a náladu seniora. Tempo výslechu by mělo být přizpůsobeno schopnostem vyslýchaného, s dostatečnými přestávkami umožňujícími odpočinek a zpracování informací. Při kladení otázek je vhodné volit jasné, jednoduché formulace a vyhýbat se složitým, zavádějícím nebo sugestivním otázkám, které by mohly seniora zmást nebo stresovat.

Důležitou roli hraje také neverbální komunikace – vyslýchající by měl být pozorný k mimice, řeči těla a dalším neverbálním signálům, které mohou naznačit únavu, zmatení či emocionální nepohodu. V případě potřeby je vhodné výslech přerušit nebo změnit taktiku tak, aby se minimalizovalo riziko sekundární viktimizace či dalších psychických obtíží.

Výslech seniora je také často spojen s potřebou citlivě přistupovat k tématům, která mohou být pro starší osoby emocionálně zatěžující nebo traumatizující. Vyslýchající by měl být připraven poskytnout dostatečný prostor pro vyjádření emocí a podporovat seniora v pocitu bezpečí a důvěry.⁶⁹

⁶⁹ MATOUŠKOVÁ, I. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4580-0.

5.1 Doporučení a příklady taktiky během výslechu seniora

- **Používat jednoduchý a srozumitelný jazyk** – otázky by měly být krátké, bez odborných termínů a složitých konstrukcí.
- **Klást otevřené otázky**, které umožní seniorovi vyjádřit se vlastním tempem a slovy, například: „Můžete mi prosím popsat, co se stalo?“
- **Vyhýbat se otázkám s dvojím zápořem nebo více částmi**, které mohou vést ke zmatení, například: „Nepřišel jste náhodou včera a neviděl jste nic podezřelého?“
- **Dávat seniorovi dostatek času na odpověď** a nevyvíjet tlak na rychlé reakce.
- **Během výslechu poskytovat přestávky** – například po delší výpovědi nebo při pozorování známek únavy či stresu.
- **Všímat si neverbální komunikace** – pokud senior například ztrácí kontakt očima, často se otáčí nebo působí nervózně, může to být signál potřeby pauzy či změny přístupu.
- **Zajišťovat příjemné a klidné prostředí** – výslech by měl probíhat na místě, kde se senior cítí bezpečně a nerušeně.
- **Podporovat seniora pozitivními reakcemi** – například přikývnutím, úsměvem či uklidňujícími slovy, aby se cítil podporován a nebyl ve stresu.
- **Být připraven flexibilně měnit taktiku** podle momentálního stavu seniora a jeho potřeb.

Celkově je průběh výslechu seniora procesem, který vyžaduje nejen odborné znalosti a zkušenosti, ale i vysokou míru lidskosti a respektu. Pouze tak lze zajistit, že získané informace budou co nejspolehlivější, a zároveň bude zachována důstojnost a psychická pohoda vyslýchaného.⁷⁰

⁷⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-86-4, s. 27.

6 Kvantitativní výzkum – dotazníkové šetření

V této kapitole se práce zaměří na prezentaci a analýzu kvantitativního výzkumu, jehož cílem je zkoumat klíčové faktory ovlivňující výsledky seniorů z pohledu policistů. Kvantitativní přístup je zvolen s ohledem na možnost získat generalizovatelné výsledky, které pomohou lépe pochopit, jaké výzvy a bariéry policisté vnímají při práci se seniory. Dále tato část obsahuje podrobný popis metodiky výzkumu, výběru respondentů a analytických nástrojů použitých pro zpracování nasbíraných dat. Tyto informace poskytnou komplexní pohled na problematiku a podpoří formulaci praktických doporučení pro zlepšení výsledkových procesů v policejní praxi.

6.1 Výzkumný problém

Výslech seniora představuje specifický a odborně náročný úkon, který je ovlivněn celou řadou faktorů, od psychického a fyzického stavu vyslýchaného přes prostředí, ve kterém výslech probíhá až po komunikační dovednosti vyslýchajícího a samotnou přípravu. Vzhledem k demografickému vývoji, který ukazuje na rostoucí podíl seniorů v populaci, se zvyšuje potřeba reflektovat tuto skutečnost i v oblasti policejních výsledků. Výsledky seniorů vyžadují přizpůsobení policejní praxe jejich specifickým potřebám, a to jak z hlediska přístupu, tak v metodice samotného výsledku.

Ačkoli odborná literatura nabízí základní rámec pro přístup k výsledku zranitelných osob, konkrétní doporučení zaměřená na seniory, zejména v kontextu policejní praxe, zůstávají v českém prostředí nedostatečně zpracovaná. Chybí také poznatky o tom, jak sami policisté vnímají problematiku výsledků seniorů, jaké faktory jim činí obtíže a jaké podmínky by z jejich pohledu mohly vést ke zlepšení procesu.

Tento výzkum proto reaguje na zmíněnou mezeru v praxi i teorii, s hlavním důrazem na zkušenosti policistů, kteří mají s výsledky seniorů přímou zkušenost. Tato perspektiva je klíčová pro identifikaci slabých míst současné praxe a pro návrh efektivních opatření, která budou vycházet z reálných potřeb a zkušeností.

6.2 Cíl výzkumu

Hlavním cílem výzkumu je zjistit, jaké faktory ovlivňují výsledky seniorů z pohledu praxe, včetně přípravné fáze výsledku. Dílčím cílem je identifikovat nejčastější bariéry, které policisté vnímají, a formulovat doporučení pro zlepšení přístupu k seniorům v rámci výsledkové činnosti.

6.3 Výzkumné otázky

V této části jsou představeny výzkumné otázky (VO), které vedou ke zkoumání stěžejních aspektů výsledků seniorů. Otázky se zaměřují na identifikaci faktorů ovlivňujících výsledky, bariéry policistů při práci se seniory, přizpůsobení komunikačních dovedností a význam přípravné fáze, přičemž reflektují hlavní cíle výzkumu.

- VO1: Jaké klíčové faktory z pohledu policistů ovlivňují úspěšnost a efektivitu výsledků seniorů?
- VO2: Jaké jsou nejčastější bariéry nebo výzvy, které policisté identifikují při výsledcích seniorů?
- VO3: Jak mohou být komunikační dovednosti policistů přizpůsobeny specifickým potřebám seniorů během výsledkového procesu?
- VO4: Jaký význam má přípravná fáze výsledku při jednání se seniory a jak mohou být přípravné aktivity optimalizovány k usnadnění výsledků?

6.4 Metodika výzkumu

Výzkum byl realizován prostřednictvím kvantitativní výzkumné strategie. Jako hlavní nástroj sběru dat byl použit anonymní dotazník, jehož cílem bylo získat ucelený přehled o názorech a zkušenostech policistů, kteří se setkávají s výsledky seniorních osob. Kvantitativní přístup umožňuje získat generalizovatelné výsledky a identifikovat významné vzorce v odpovědích.

6.5 Výběr metodiky

Dotazníkové šetření bylo zvoleno pro svou praktičnost a schopnost oslovit větší vzorek respondentů u Policie České republiky. Tato metoda umožňuje efektivní sběr standardizovaných dat, jejichž následná analýza přináší přehledné výsledky formou frekvenčních rozložení a základních srovnání mezi proměnnými.

6.6 Popis metodiky

Výběr respondentů: Respondenti jsou vybíráni z řad policistů, kteří mají přímou zkušenost s výslechy seniorů.

Dotazník: Nástroj obsahoval kombinaci uzavřených, polouzavřených a otevřených otázek. Tematicky byl zaměřen na osobní zkušenost s výslechy seniorů.

Způsob sběru dat: Dotazník byl šířen elektronicky (prostřednictvím portálu survio.com) a v tištěné podobě.

Analýza dat: Data byla zpracována pomocí deskriptivní statistiky a výsledky byly vizualizovány ve formě tabulek a grafů. Cílem bylo odhalit dominantní trendy a názory napříč vzorkem respondentů.

6.7 Vzorek respondentů

Výzkumný vzorek tvořilo celkem 64 policistů, z nichž 54 odpovědělo elektronicky a 10 prostřednictvím tištěného formuláře. Všichni respondenti měli zkušenost s výslechy seniorů, což bylo určujícím kritériem pro zařazení do šetření. Takto široký soubor umožňuje považovat získaná data za věrohodná a relevantní pro účely formulace doporučení.

6.8 Stanovení hypotéz

Na základě stanovených výzkumných otázek a cílů výzkumu byly formulovány následující hypotézy, které budou dále ověřovány v rámci výzkumné studie.

- **H1:** Policisté, kteří používají empatickou komunikaci a rozumí specifickým potřebám seniorů, budou mít vyšší úspěšnost a efektivitu v průběhu výslechů než ti, kteří tyto faktory nepoužívají.

- **H2:** Přítomnost jazykových a komunikačních překážek u policistů negativně ovlivňuje jejich schopnost efektivně provádět výslechy seniorů.
- **H3:** Pečlivá a specifická příprava na výslech (přípravná fáze výslechu) přizpůsobená potřebám seniorů vede k výraznému zlepšení průběhu a výsledků výslechového procesu.

6.9 Dotazníkový formulář

Dotazníkový formulář byl koncipován s ohledem na komplexní analýzu procesů výslechu seniorů, s cílem identifikovat zásadní oblasti pro zlepšení a navrhnout možná řešení. Formulář se skládá ze čtyř hlavních tematických okruhů.

Demografické údaje respondentů: První část dotazníku shromažďuje základní informace o respondentovi, včetně pohlaví, délky služby u Policie ČR a útvarového zařazení. Tyto údaje umožňují kategorizaci odpovědí a analýzu zkušeností napříč různými skupinami respondentů.

Zkušenosti s výslechy seniorů: Tato sekce se zaměřuje na frekvenci výslechů seniorů, posouzení prostředí, ve kterém výslechy probíhají, a dostupnost specifických pomůcek a přizpůsobených místností. Cílem je pochopit praktické podmínky, které ovlivňují kvalitu a účinnost výslechů.

Vnímání klíčových faktorů: V této části se zkoumají aspekty, které mohou komplikovat nebo naopak zefektivnit proces výslechu. Respondenti se vyjadřují ke konkrétním překážkám, se kterými se setkávají, a navrhují strategie, které by mohly zlepšit průběh výslechů.

Postřehy a návrhy: Závěrečná část dotazníku poskytuje prostor pro osobní zkušenosti a případné návrhy respondentů na zlepšení praxe výslechů seniorů. Dále se věnuje identifikaci vzdělávacích potřeb, které by mohly posílit schopnosti a dovednosti policejních pracovníků v této oblasti.

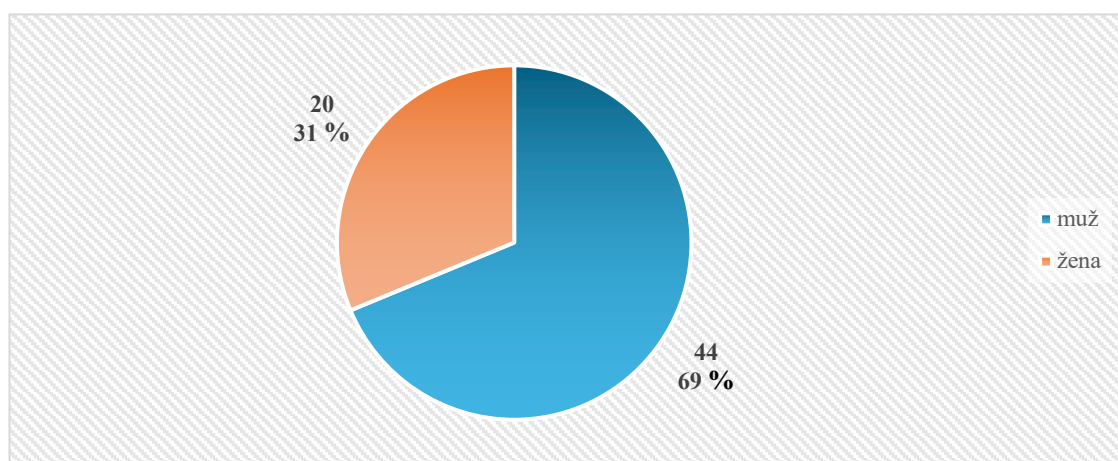
Cílem dotazníkového šetření je shromáždit důležité poznatky, které podpoří optimalizaci výslechových procesů, přizpůsobení prostředí i posílení vzdělávání, a tím přispějí k lepší ochraně a respektování práv seniorů při výsleších. Výsledky této analýzy budou sloužit jako základ pro formulování doporučení a zavedení efektivních opatření v policejní praxi.

7 Dotazníkové šetření: analýza a výsledky

Tato kapitola se zabývá analýzou a vyhodnocením výsledků dotazníkového šetření zaměřeného na zjištění postojů a zkušeností policistů při výsleších seniorů. Hlavním cílem je identifikovat hlavní faktory, které ovlivňují efektivitu těchto výslechů, a odhalit bariéry, se kterými se policisté při této činnosti nejčastěji setkávají. Výsledky slouží jako základ pro formulaci praktických doporučení, která mohou přispět ke zlepšení procesu výslechů seniorů a zajištění jejich práv a důstojnosti. Následující podkapitoly se zaměřují na detailní rozbor dílčích výstupů průzkumu, včetně odpovědí na výzkumné otázky (VO) a ověření hypotéz. Současně nabízejí konkrétní návrhy na optimalizaci výpovědní praxe se zaměřením na efektivitu a úspěšnost výslechů seniorů.

7.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Graf 1: Jste:⁷¹

Zdroj: vlastní zpracování

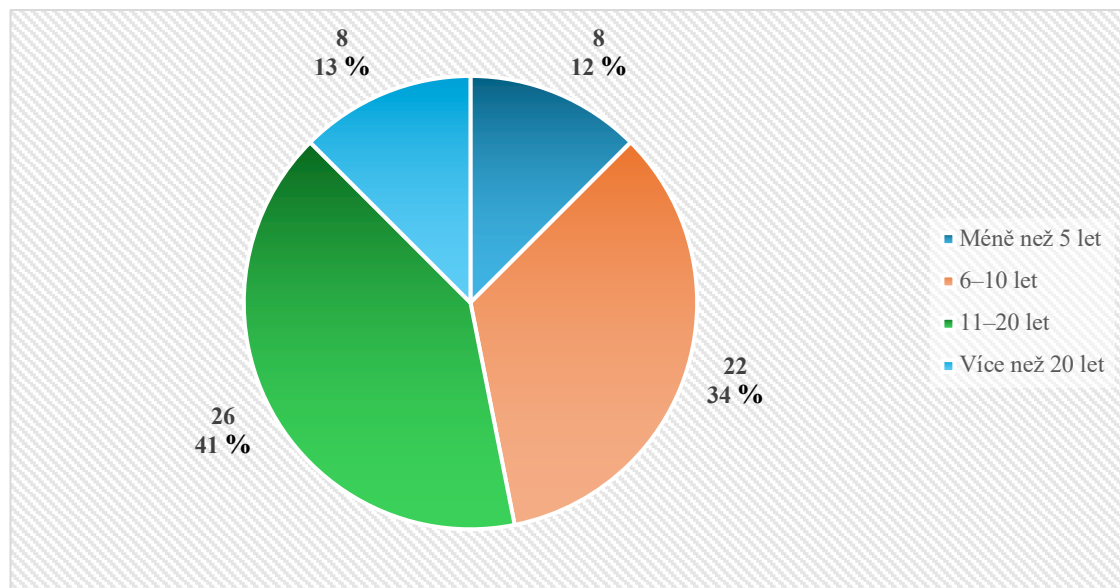
Tento výsečový graf ilustruje rozložení respondentů podle pohlaví. Z dostupných dat vyplývá, že muži tvoří většinu, konkrétně 69 % z celkového počtu, a to odpovídá 44 respondentům. Naopak ženy tvoří 31 %, tedy 20 osob.

Je přirozené, že v oblasti výslechů a policejní práce obecně může být zastoupení mužů vyšší, to reflektuje celkovou demografii v tomto oboru.

⁷¹ Vlastní zdroj.

Při analýze těchto dat je důležité vzít v úvahu, že převažující mužské zastoupení může ovlivnit jak charakter výsledků, tak i výsledné zkušenosti a perspektivy jednotlivých respondentů.

Graf 2: Doba služby u Policie ČR:⁷²

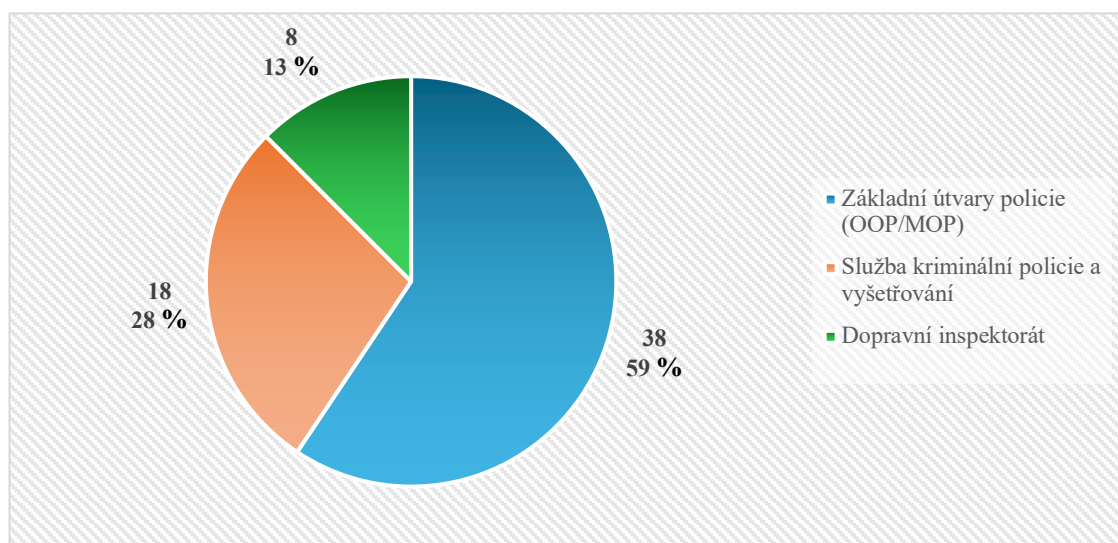
Zdroj: vlastní zpracování

Tento výsečový graf znázorňuje délku praxe respondentů u Policie ČR. Největší skupinu tvoří respondenti s praxí 11 až 20 let, a to představuje 41 % (26 osob). Následují respondenti s praxí 6 až 10 let, kterých je 34 % (22 osob). Zbývající dvě skupiny, každá po 8 respondentech, zahrnují ty s praxí méně než 5 let (12 %) a více než 20 let (13 %).

Z dat je patrné, že většina respondentů (88 %) má praxi delší než 6 let, přičemž nejčastěji se vyskytují s délkou služby 11 až 20 let. Toto rozložení zkušeností poskytuje solidní základ pro analýzu, jelikož zahrnuje výraznou část pracovníků s rozsáhlou praxí.

⁷² Vlastní zdroj.

Graf 3: Útvarové zařazení:⁷³

Zdroj: vlastní zpracování

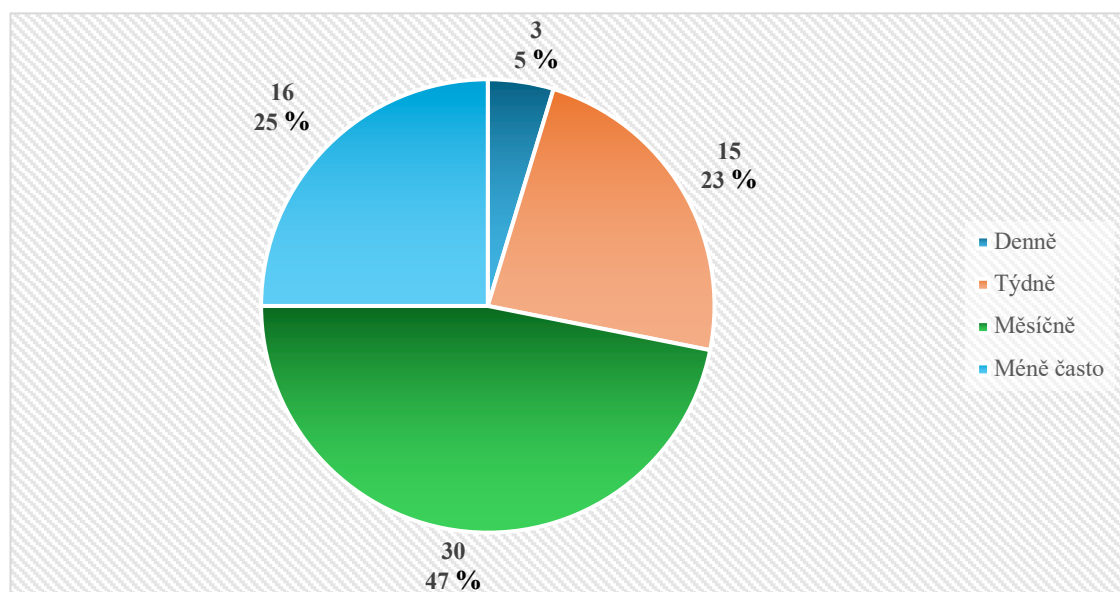
Tento výsečový graf detailně znázorňuje útvarové zařazení respondentů v rámci policie. Nejpočetnější skupinou jsou příslušníci základních útvarů policie (OOP/MOP), kteří tvoří významných 59 % celkového počtu (38 osob). Tento fakt naznačuje, že většina dotázaných je zapojena do stěžejních operativních činností, které tvoří páteř každodenní policejní práce.

Na druhém místě se nachází služba kriminální policie a vyšetřování, ve které pracuje 18 respondentů, to představuje 28 %. Tato skupina hraje kritickou roli při vyšetřování trestných činů a udržování bezpečnosti. Její význam je nepopíratelný, a přesto zůstává druhou největší kategorií. Nejmenší zastoupení má dopravní inspektorát s 8 respondenty (13 %). I když tvoří nejmenší skupinu, práce v oblasti řízení dopravy a prevence dopravních nehod je nezbytným faktorem pro zajištění bezpečnosti na silnicích.

Tento graf 3 poskytuje zajímavý pohled do organizační struktury a úkolů různých policejních útvarů, přičemž vystihuje, kde je soustředěno nejvíce personálních zdrojů.

⁷³ Vlastní zdroj.

Graf 4: Jak často se účastníte výsledků seniorů?⁷⁴

Zdroj: vlastní zpracování

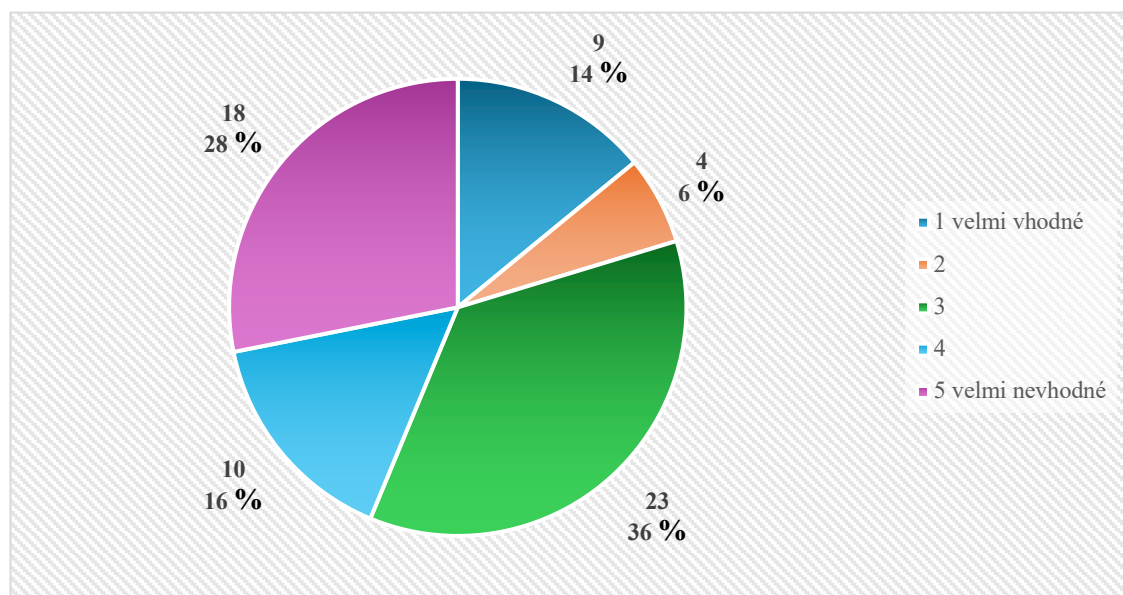
Tento výšečový graf znázorňuje, jak často se respondenti účastní výsledků seniorů.

Z grafu vyplývá, že většina respondentů nemá častou účast na výsledcích seniorů. Méně často než měsíčně uvádí 25 % (16 osob). Měsíční účast deklarují 47 % respondentů (30 osob). Týdenní účast na výsledcích seniorů potvrdilo 23 % respondentů (15 osob). Denně se těchto výsledků účastní pouze 5 % dotázaných, to odpovídá 3 osobám.

Výsledky naznačují, že pravidelná účast na výsledcích seniorů je spíše výjimečná. Téměř polovina respondentů (47 %) se jich zúčastňuje měsíčně a dalších 25 % respondentů uvedlo, že se jich účastní ještě méně často. To může naznačovat, že výsledky seniorů nejsou v jejich pracovních povinnostech prioritou nebo se vyskytují méně často.

⁷⁴ Vlastní zdroj.

Graf 5: Jak hodnotíte prostředí, kde obvykle probíhají výslechy seniorů, z hlediska přizpůsobení potřebám této skupiny? (5 = velmi nevhodné, 1 = velmi vhodné)⁷⁵

Zdroj: vlastní zpracování

Tento výšečový graf ukazuje, jak respondenti hodnotí prostředí, ve kterém obvykle probíhají výslechy seniorů, z hlediska přizpůsobení potřebám této specifické skupiny. Hodnocení probíhalo na škále od 1 (velmi vhodné) do 5 (velmi nevhodné).

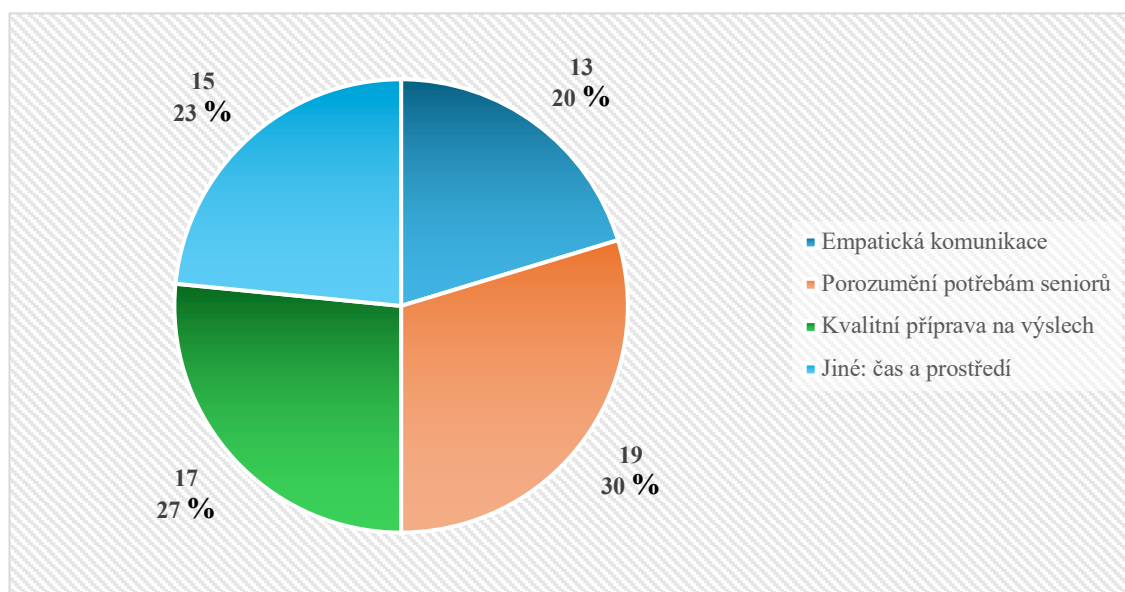
Nejvíce respondentů, konkrétně 36 % (23 osob), označilo prostředí známkou **3**, tedy jako neutrální. Následuje 28 % (18 osob), kteří hodnotili prostředí známkou **5**, tedy jako **velmi nevhodné**. Známkou **4** udělilo 16 respondentů (10 osob), což značí mírnou nespokojenost.

Naopak pouze 14 % (9 osob) označilo prostředí jako **velmi vhodné** (známka 1) a jen 6 % (4 osoby) udělilo známku **2**.

Z těchto údajů vyplývá, že značná část respondentů hodnotí prostředí jako nedostatečně přizpůsobené potřebám seniorů – téměř třetina ho vnímá jako velmi nevhodné. Celkově převládá spíše kritické až neutrální hodnocení.

⁷⁵ Vlastní zdroj.

Graf 6: Jaké faktory podle Vás zefektivňují výsledky seniorů?⁷⁶

Zdroj: vlastní zpracování

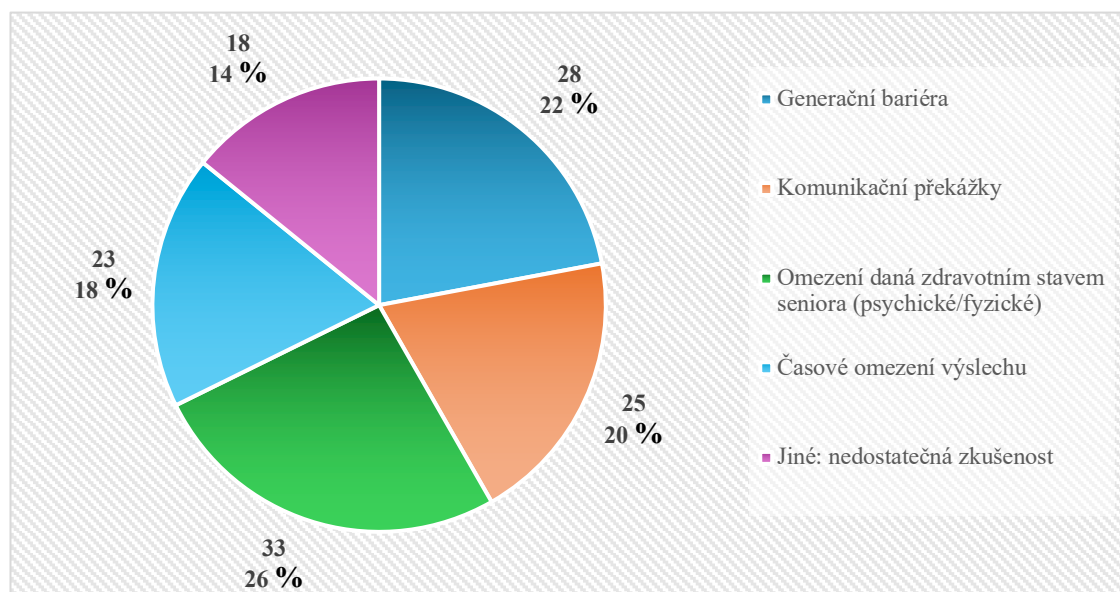
Tento výšečový graf znázorňuje názory respondentů na to, jaké faktory podle nich nejvíce zefektivňují výsledky seniorů.

Za nejdůležitější faktor bylo označeno **porozumění potřebám seniorů**, které uvedlo 30 % respondentů (19 osob). Následuje **kvalitní příprava na výsledek**, kterou vyzdvihlo 27 % dotázaných (17 osob). **Jiné faktory**, jako například čas a prostředí, považuje za klíčové 23 % respondentů (15 osob). **Empatická komunikace** byla jako důležitá označena 20 % respondentů (13 osob).

Z grafu vyplývá, že efektivitu výsledku seniorů nejvíce ovlivňuje schopnost porozumět jejich specifickým potřebám, dobrá příprava a vhodné podmínky, zatímco samotná empatická komunikace je sice důležitá, ale podle respondentů méně než ostatní uvedené faktory.

⁷⁶ Vlastní zdroj.

Graf 7: Jaké překážky nejčastěji ovlivňují vaši schopnost efektivně vyslýchat seniory? (můžete vybrat více možností)⁷⁷

Zdroj: vlastní zpracování

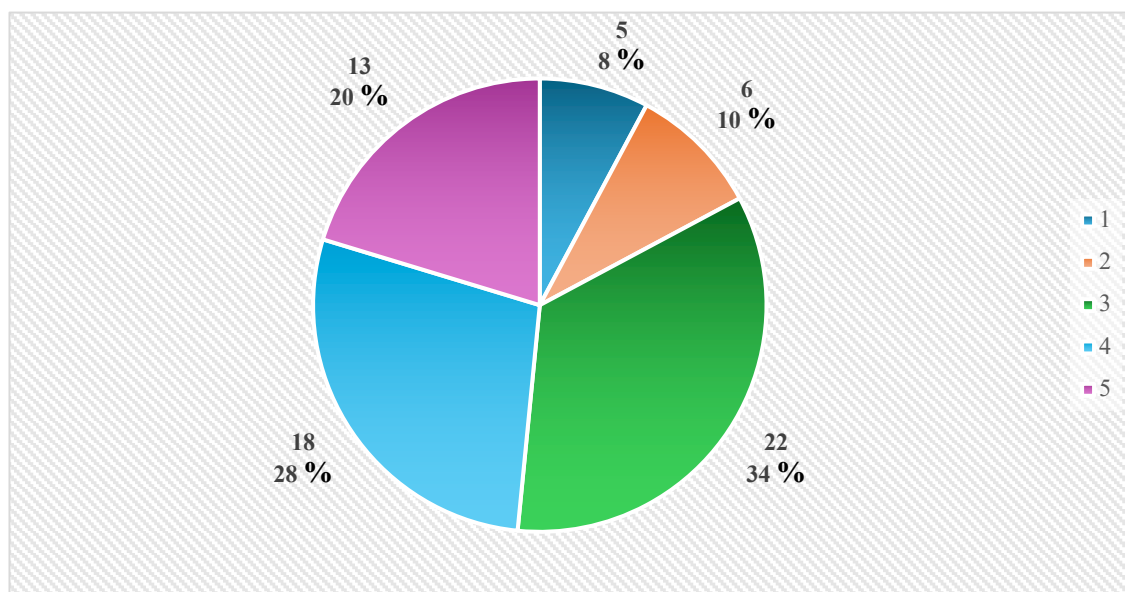
Tento výšečový graf znázorňuje, jaké překážky podle respondentů nejčastěji ovlivňují jejich schopnost efektivně vyslýchat seniory. Respondenti mohli vybrat více možností.

Nejčastěji zmiňovanou překážkou byla **omezení daná zdravotním stavem seniora (psychické/fyzické)**, kterou označilo 33 respondentů, což představuje **26 %**. Následují **generační bariéra** (28 osob, 22 %) a **komunikační překážky** (25 osob, 20 %). **Časové omezení výslechu** uvedlo 23 respondentů (18 %) a nejméně často byla zmiňována kategorie **jiné – např. nedostatečná zkušenost**, kterou označilo 18 osob (14 %).

Z grafu vyplývá, že největší překážkou při výslechu seniorů je jejich zdravotní stav, ale důležitou roli hrají i rozdíly mezi generacemi a problémy v komunikaci.

⁷⁷ Vlastní zdroj.

Graf 8: Jak hodnotíte vliv pečlivé přípravné fáze na úspěšnost a efektivitu výsledků seniorů? (1 = žádný vliv, 5 = velmi velký vliv)⁷⁸

Zdroj: vlastní zpracování

Tento výsečový graf zobrazuje hodnocení vlivu pečlivé přípravné fáze na úspěšnost a efektivitu výsledků seniorů, a to na škále od 1 (žádný vliv) do 5 (velmi velký vliv).

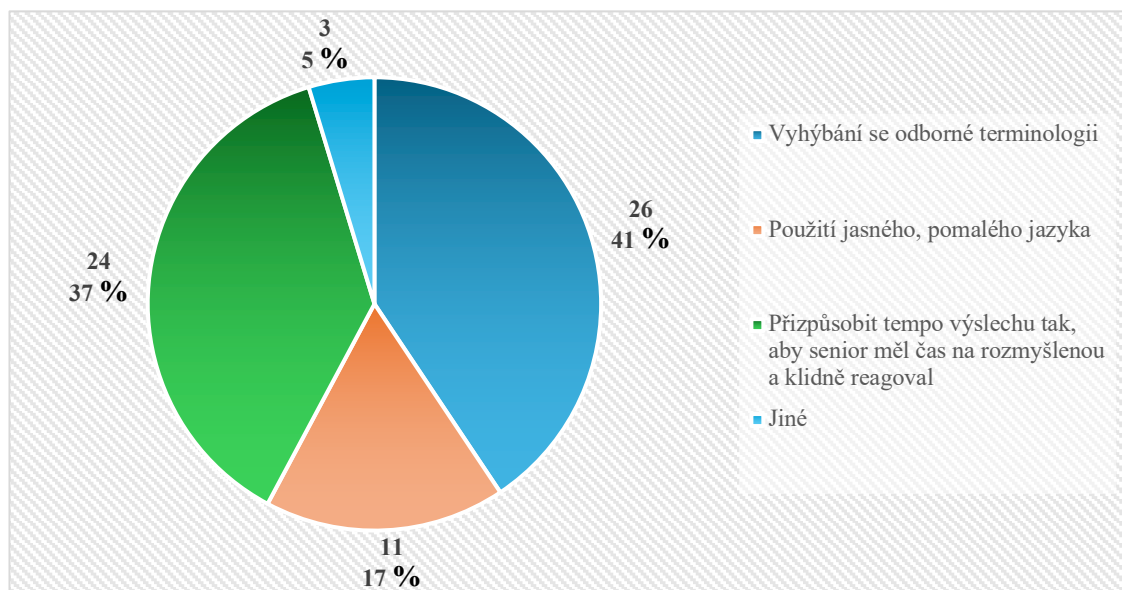
34 % respondentů (22 osob) hodnotí přípravnou fázi „středně vysoko“, udávají známku 3. Dalších 28 % (18 osob) hodnotí přípravu velkým vlivem, tedy známkou 4, a to naznačuje obecné uznání její důležitosti. Velmi vysoký vliv (hodnocení 5) uznává 20 % respondentů (13 osob).

Nižší vliv přípravy udává 10 % (6 osob), které zvolily hodnocení 2. Zcela minimální vliv (známka 1) uvedlo pouze 8 % (5 osob).

Z grafu jasně vyplývá, že většina respondentů oceňuje roli důkladné přípravy, z čehož lze usuzovat, že pečlivá přípravná fáze je považována za klíčový faktor pro zlepšení efektivity výsledků seniorů.

⁷⁸ Vlastní zdroj.

Graf 9: Jak přizpůsobujete své komunikační dovednosti při výsleších seniorů?⁷⁹

Zdroj: vlastní zpracování

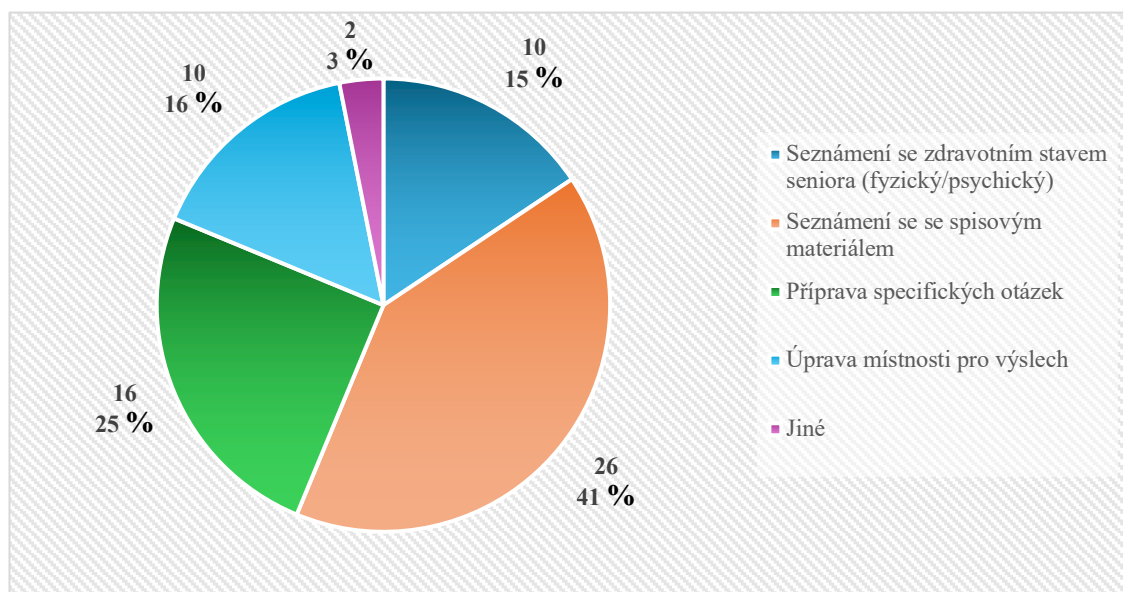
Tento výšečový graf znázorňuje, jakým způsobem respondenti přizpůsobují své komunikační dovednosti při výsleších seniorů.

Nejčastěji uváděným přístupem je **vyhýbání se odborné terminologii**, které zvolilo 41 % respondentů (26 osob). Druhou nejčastější strategií je **přizpůsobení tempa výslechu**, aby měl senior dostatek času na klidnou a rozmyšlenou reakci, tuto možnost označilo 24 osob, tedy 37 %. **Použití jasného a pomalého jazyka** preferuje 11 respondentů, a to představuje 17 %. Možnost **jiné** označily pouze 3 osoby (5 %).

Z grafu vyplývá, že při výsleších seniorů považují respondenti za nejdůležitější jasnost sdělení, jednoduchost jazyka a ohleduplné tempo komunikace.

⁷⁹ Vlastní zdroj.

Graf 10: Jaké přípravné aktivity považujete za klíčové pro úspěšný výslech seniora?⁸⁰

Zdroj: vlastní zpracování

Tento výsečový graf znázorňuje, jaké přípravné aktivity považují respondenti za klíčové pro úspěšný výslech seniora.

Nejvíce respondentů, konkrétně 41 % (26 osob), považuje za nejdůležitější **seznámení se se spisovým materiálem**. Druhou nejčastěji zmiňovanou aktivitou je **příprava specifických otázek**, kterou označilo 25 % dotázaných (16 osob). **Úpravu místnosti pro výslech** považuje za důležitou 16 % respondentů (10 osob), stejně jako **seznámení se se zdravotním stavem seniora (fyzický/psychický)**, rovněž 15 % (10 osob). Možnost **jiné** označily pouze 2 osoby, což představuje 3 %.

Z grafu vyplývá, že pečlivé prostudování spisových materiálů a cílená příprava otázek jsou vnímány jako nejzásadnější kroky k zajištění efektivního a citlivého výslechu seniora.

⁸⁰ Vlastní zdroj.

Tabulka 1: Máte nějaké specifické návrhy pro zlepšení výslechového procesu u seniorů?⁸¹

Mít místnost přizpůsobenou na výslechy seniorům – tichá, dobře osvětlená a bez rušivých faktorů.
Projít školením na specifika výslechu seniorů.
Mít na oddělení specialistu na výslechy seniorů.
Pro citlivější případy by bylo dobré mít k dispozici odborníky, kteří mohou pomoci s psychickou podporou během výslechu, zejména pokud jde o seniory s demencí apod.
Mít dostatek času jak na přípravu výslechu, tak na samotný výslech.
Častěji využívat OPTO (oddělení příjmu trestních oznámení) na výslechy seniorů přímo z domova.
Možnost konzultace se speciality (psychology, lékaři apod.).

Zdroj: vlastní zpracování

Tato tabulka obsahuje nejčastější odpovědi, které se opakovaly v rámci otevřené otázky zaměřené na návrhy ke zlepšení výslechů seniorů.

Z tabulky plyne, že je kladen důraz zejména na potřebu zlepšení výslechového procesu u seniorů prostřednictvím několika opatření. Respondenti doporučují, aby byly výslechové místnosti přizpůsobeny specifickým potřebám seniorů, tedy aby byly tiché, dobře osvětlené a bez rušivých prvků. Dále je zdůrazněna důležitost specializovaného školení pro policisty, které by se zaměřilo na specifika interakce se seniory během výslechu. Zároveň je považováno za přínosné mít na odděleních specialisty na výslechy seniorů a v citlivějších případech zajistit dostupnost odborníků, kteří mohou poskytnout psychickou podporu, ideálně pokud jde o seniory s demencí. Také se doporučuje zajištění dostatku času na přípravu i samotné vedení výslechu a častější využívání služeb oddělení příjmu trestních oznámení pro výslechy seniorů v jejich domácím prostředí. Možnosti konzultace se specialisty, jako jsou psychologové a lékaři, jsou taktéž vnímány jako zásadní pro zlepšení kvality a efektivity výslechového procesu.

⁸¹ Vlastní zdroj.

Tabulka 2: Existují určité postupy nebo techniky, které by podle vás měly být implementovány do výslechové praxe?⁸²

Tempo výslechu by mělo být zpomaleno, aby senior měl dostatek času na přemýšlení a odpověď.
Chtěli bychom mít vhodné místnosti pro výslechy seniorů. Současné kanceláře nebo výslechové místnosti jsou podle mě pro seniory neosobní, stresující a nevhodné.
Pokud se během výslechu senior cítí nepohodlně nebo je viditelně emocionálně vyčerpaný, měli bychom mít dostatek času přizpůsobit čas výslechu. V současné době jsme pod tlakem z důvodu velkého množství spisů.
Častější využívání audio/video dokumentaci výslechu. Více využívat výslechy z domácího prostředí.
Zatím takové postupy neexistují.
Otázky by měly být formulovány jednoduše a jasně, bez složitého právního jazyka.

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka shrnuje nejfrekventovanější návrhy, které se opakovaly ve volných odpovědích.

Z tabulky vyplývá, že respondenti doporučují zavést několik změn do výslechové praxe u seniorů. Zdůrazněna je potřeba přizpůsobení tempa výslechu, aby senioři měli dostatek času na přemýšlení a odpověď, dále dotazovaní policisté navrhuji používat vhodné a méně stresující místnosti, jelikož současné prostory jsou považovány za neosobní a nevhodné. Důraz je kladen na možnost přizpůsobit čas výslechu, pokud se senior cítí nepohodlně nebo emocionálně vyčerpaně, a to i přes tlak vyplývající z velkého počtu spisů. Také se doporučuje častější využívání audiovizuální dokumentace a výslechů v domácím prostředí. Otázky by měly být formulovány jednoduše a jasně, bez použití složitého právního jazyka.

⁸² Vlastní zdroj.

7.2 Odpovědi na výzkumné otázky

VO1: Jaké klíčové faktory z pohledu policistů ovlivňují úspěšnost a efektivitu výslechní seniorů?

Policisté uvádějí, že úspěšnost a efektivitu výslechní seniorů ovlivňuje především porozumění specifickým potřebám seniorů. Třicet procent respondentů považuje tento faktor za klíčový, a to naznačuje, jak důležité je pro policisty rozpoznat a reagovat na individuální fyzické, psychické a emoční stavy seniorů během výslechu. Dále je důležitá kvalitní příprava na výslech, kterou označilo 27 % dotázaných jako zásadní. To zahrnuje detailní seznámení se s případem, přípravu specifických otázek a strategické naplánování výslechu tak, aby byly co nejlépe naplněny komunikační potřeby seniorů. Vhodné prostředí, které přizpůsobuje fyzické podmínky potřebám starších osob, považuje za důležité 23 % respondentů. Za nutnou složku výslechu je považována také empatická komunikace (20 %), která musí být přizpůsobena tempu seniorů a zahrnovat používání jasného a srozumitelného jazyka. Je zřejmé, že výše uvedené faktory jsou nejen vzájemně propojené, ale i nezbytné ke zlepšení celkového procesu výslechu seniorů.

VO2: Jaké jsou nejčastější bariéry nebo výzvy, které policisté identifikují při výslechní seniorů?

Policisté nejčastěji uvádějí jako hlavní bariéry při výslechní seniorů **zdravotní omezení** seniorů, **generační bariéry** a **komunikační obtíže**. Omezení vyplývající z fyzického nebo psychického stavu seniorů uvedlo jako překážku 26 % respondentů. Tyto faktory mohou významně ovlivnit schopnost seniora adekvátně reagovat na otázky či pamatovat si důležité detaily. Generační bariéry, zmiňované u 22 % policistů, naznačují, že kulturní a společenské rozdíly mohou vytvářet komunikační propasti a nepochopení. Komunikační překážky, uvedené 20 % respondentů, dále ztěžují efektivní interakci, protože starší lidé mohou mít potíže s rychlým myšlením nebo slyšením. Časová omezení mohou být dalším významným faktorem, který uvádí 18 % dotázaných, a to naznačuje, že efektivní správa času během výslechu je velmi důležitá. Nedostatečná zkušenost některých policistů může být méně častou, ale stále relevantní výzvou. Všechny tyto aspekty vyžadují zvýšenou pozornost pro úspěšné vedení výslechní se starší populací.

VO3: Jak mohou být komunikační dovednosti policistů přizpůsobeny specifickým potřebám seniorů během výslechového procesu?

Aby byli policisté efektivní při výsleších seniorů, musí přizpůsobit své komunikační dovednosti tak, aby odpovídaly potřebám starších osob. Za nejdůležitější považuje 41 % respondentů vyhýbání se odborné terminologii, což naznačuje, že **jasná a přímá komunikace** je cestou k úspěšnému výsledku. Dále 37 % respondentů zdůrazňuje nutnost přizpůsobení tempa výslechu tak, aby senior měl dostatek času na klidnou a dobře promyšlenou odpověď. Použití jasného a pomalého jazyka preferuje 17 % respondentů, jež dále podporuje koncept, že přizpůsobení jazyka a tempa je důležité pro srozumitelnost a porozumění. Kromě toho je důležité vytvářet bezpečné prostředí, kde se senioři cítí respektováni a spokojeni, a tím je posilována jejich ochota spolupracovat a sdílet informace.

VO4: Jaký význam má přípravná fáze výslechu při jednání se seniory a jak mohou být přípravné aktivity optimalizovány k usnadnění výsledků?

Přípravná fáze je nezbytná pro úspěch a efektivitu výslechu seniorů, to potvrzuje téměř polovina oslovených respondentů. Konkrétně 28 % hodnotí pečlivou přípravu jako velmi důležitou (hodnocení 4), a 20 % dokonce označuje její vliv jako velmi velký (hodnocení 5). Příprava zahrnuje podrobnou revizi spisových materiálů (41 %) a přípravu cílených otázek (25 %). Aby bylo dosaženo co nejlepšího výsledku, je důležité optimalizovat prostředí, ve kterém výslech probíhá, a zajistit, že místnost je tichá, dobře osvětlená a bez rušivých faktorů. Roli hraje také seznámení se zdravotním stavem seniora, což považuje za důležité 15 % dotázaných. Optimalizace přípravné fáze může zahrnovat školení pro policisty o specifických potřebách seniorů, což přispěje k většímu porozumění a efektivnějšímu výslechu.

Je důležité rozvrhnout si dostatek času na přípravu i samotný výslech, aby žádné důležité aspekty nebyly přehlíženy kvůli časovému tlaku.

7.3 Analýza a vyhodnocení hypotéz

H1: Policisté, kteří používají empatickou komunikaci a rozumí specifickým potřebám seniorů, budou mít vyšší úspěšnost a efektivitu v průběhu výslechů než ti, kteří tyto faktory nepoužívají.

Hypotéza H1, která předpokládá, že policisté využívající empatickou komunikaci a porozumění specifickým potřebám seniorů dosáhnou vyšší úspěšnosti a efektivity ve výsleších, je podpořena odpověďmi na otázky 6 a 9 v dotazníkovém šetření. Otázka 6 odhaluje, že policisté vidí porozumění potřebám seniorů jako zásadní faktor, který podle 30 % z nich zefektivňuje výsledky. Dále 20 % respondentů označuje empatickou komunikaci za důležitou, naznačujíc, že tyto aspekty jsou důležité pro úspěšné výsledky. Kromě toho otázka 9 odhaluje, že většina respondentů přizpůsobuje své komunikační dovednosti tak, aby seniorům poskytla jasná, pomalá a přizpůsobená sdělení, což potvrzuje význam empatické komunikace pro efektivitu výslechů.

Hypotéza H1 se POTVRZUJE.

H2: Přítomnost jazykových a komunikačních překážek u policistů negativně ovlivňuje jejich schopnost efektivně provádět výsledky seniorů.

Prvním aspektem podporující hypotézu H2 je odpověď na otázku 7, ve které respondenti poukazovali na problémy, s nimiž se při výsleších seniorů nejčastěji setkávají. Ukázalo se, že 20 % policistů vidí komunikační bariéry jako zásadní překážku. Tyto bariéry mohou zahrnovat jazykové rozdíly, které brání efektivnímu přenosu informací mezi policisty a seniory. Komunikační problémy mohou vycházet z rozdílného vnímání téměř jakékoliv složky rozhovoru, od rychlosti mluvy po komplexitu jazyka. Druhým faktorem, který podporuje hypotézu H2, je zjištění z otázky 5 týkající se prostředí, kde výsledky seniorů obvykle probíhají. Mnoho respondentů hodnotilo tato prostředí jako nevhodně přizpůsobená potřebám seniorů (44 %). Takové nevhodné prostředí může zhoršovat komunikační problémy tím, že postrádá potřebné podmínky pro vedení rozhovorů. To může způsobovat seniorům potíže se soustředěním a porozuměním během výslechu, zvláště pokud trpí problémy se sluchem či zrakem.

Je možné říci, že jazykové a komunikační bariéry, včetně nevhodnosti prostředí, ve kterém výsledky probíhají, představují podstatné překážky pro efektivní výslechy seniorů.

Hypotéza H2 se POTVRZUJE.

H3: Pečlivá a specifická příprava na výslech (přípravná fáze výslechu) přizpůsobená potřebám seniorů vede k výraznému zlepšení průběhu a výsledků výslechového procesu.

Hypotéza H3 předpokládá, že pečlivá a specifická příprava na výslech přizpůsobená potřebám seniorů vede k výraznému zlepšení průběhu a výsledků

výslechového procesu. Tato hypotéza je podložena odpověďmi na otázky 8 a 10 z dotazníku.

Otázka 8 se zabývá hodnocením vlivu pečlivé přípravné fáze na úspěšnost a efektivitu výslechů. Z odpovědí vyplývá, že 48 % respondentů hodnotí přípravu jako velmi důležitou (28 % ohodnotilo její vliv číslem 4 a 20 % číslem 5 na pětibodové škále důležitosti). To naznačuje, že téměř polovina policistů považuje důkladnou přípravnou fázi za klíčovou pro dosažení úspěšných a efektivních výsledků při výsleších seniorů. Tato přípravná fáze umožňuje lépe pochopit zdravotní, psychické a emocionální potřeby seniorů, což napomáhá vytvoření vhodného prostředí a strategie pro výslech.

Otázka 10 umožňuje identifikovat konkrétní přípravné aktivity, které policisté považují za nezbytné pro úspěšný výslech seniora. Mnoho respondentů uvádí, že důležitá je práce s dostupnými informacemi o osobě, jako je zdravotní dokumentace (15 %) nebo předchozí výpovědi (41 %), a přizpůsobení přístupu na základě těchto informací. Další aktivity zahrnují přípravu vhodného prostředí, zajištění potřebných pomůcek a techniky a navázání přátelského vztahu se seniory před samotným výslechem.

Hypotéza H3 se POTVRZUJE.

7.4 Praktická doporučení na základě výsledků

Na základě provedeného kvantitativního výzkumu byly formulovány následující podněty a doporučení, které mohou významně přispět ke zefektivnění výslechového procesu seniorů v praxi. Tato doporučení vycházejí z identifikovaných potřeb a problémů, jak byly zjištěny v dotazníkovém šetření, a nabízejí komplexní přístup k optimalizaci výslechů seniorů prostřednictvím několika klíčových oblastí.

Prvním bodem je adaptace prostředí pro výslechy seniorů, neboť 28 % respondentů označilo současné podmínky za velmi nevhodné. Doporučuje se vytvořit specializovaná výslechová místa, která vyhovuje potřebám seniorů, tedy prostředí, které je nejen fyzicky příjemné a přístupné, ale také audiovizuálně optimalizované s minimem rušivých prvků. Takovéto prostředí by mělo být vybaveno pohodlným posezením, správným osvětlením a technologiemi zajišťujícími snadnou komunikaci. Dále se ukazuje nutnost investice do systematického školení a vzdělávání policistů v oblasti komunikačních dovedností. Respondenti v 41 % případů označili vyhýbání se odborné terminologii jako nezbytný faktor pro zefektivnění komunikace. Doporučuje se implementace pravidelných vzdělávacích programů, které zahrnují nácvik verbálního

i neverbálního jednání přizpůsobeného seniorům, spolu s praktickými simulacemi, jež by podporovaly schopnost empatické komunikace.

Dalším doporučením je zajištění důkladné přípravy před každým výsledkem. 56 % respondentů označilo seznámení se s podklady jako nejzásadnější krok přípravné fáze výsledku. To zahrnuje také detailní seznámení s veškerými dostupnými informacemi o seniorovi, včetně zdravotní historie a jakýchkoli relevantních psychologických hodnocení, a to umožňuje individuálně přizpůsobit strategie výsledku každému jednotlivci. Rovněž by měla být zavedena „politika“ zpomalení tempa výsledku a využití jasného a pomalého jazyka, kdy toto 17 % respondentů uvedlo jako nezbytné pro přizpůsobení komunikace. Toto zpomalení nejen posiluje porozumění a reakce seniorů, ale také pomáhá eliminovat stres z časového tlaku, což bylo označeno jako důležitý faktor 18 % respondentů.

Doporučuje se také přehodnocení a zlepšení technologických pomůcek používaných během výsledků. Použití audio a videozáznamů může napomoci účinnějšímu zaznamenání výpovědi, a to nejen zlepšuje kvalitativní stránku důkazního materiálu, ale i přispívá k vytvoření komfortní atmosféry pro seniora během výsledku. Doporučená je také přítomnost specializovaných pracovníků, jako jsou psychologové nebo sociální pracovníci, kdy toto respondenti vidí jako nutné pro lepší zvládnutí vysoce stresových situací.

Provádění výsledků seniorů přímo v jejich domovech by mohlo zvýšit jejich pohodlí a ochotu sdílet informace. Pomocí výpočetní techniky, týmů specialistů, jako jsou vyšetřovatelé specializující se na výsledky seniorů, sociálních pracovníků, psychologů nebo rodinných příslušníků, by se umožnilo provádět výsledky v prostředí, kde se senioři cítí klidněji a bezpečněji. Tímto způsobem by se zvýšila spolupráce a komunikace, protože senioři by nebyli vystaveni stresujícímu cizímu prostředí.

Všechny tyto doporučené úpravy a přizpůsobení výsledkového procesu by měly vycházet z proaktivního přístupu a pravidelné aktualizace postupů. Tím nejenže bude osloven fyzický a psychologický komfort seniorů během výsledku, ale budou také poskytnuty nástroje, které zlepší celkovou profesionalitu a efektivitu policejní praxe při práci s touto demograficky rostoucí skupinou. Systematická implementace těchto opatření může výrazně přispět k ochraně práv a důstojnosti seniorů v rámci výsledkových procesů.

Závěr

Tato bakalářská práce se věnovala podrobnému zkoumání problematiky výslechů seniorů, a to jak z teoretického, tak praktického hlediska. Význam tohoto tématu v současnosti roste, zejména vzhledem k demografickým změnám, které vedou k rostoucímu počtu starších lidí v populaci. Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jaké faktory ovlivňují výslechy seniorů z pohledu praxe, včetně jejich přípravné fáze. Kromě toho bylo cílem identifikovat nejčastější bariéry, které policisté vnímají, a formulovat konkrétní doporučení pro zlepšení přístupu k seniorům během výslechové činnosti.

V **teoretické části práce** byly podrobně prodiskutovány aspekty stárnutí, které ovlivňují kognitivní, fyzické a sociální schopnosti seniorů. Ukázalo se, že stárnutí přináší určité specifické výzvy, které mají přímý dopad na způsob, jakým by měly být výslechy vedeny. Zvláštní pozornost byla věnována způsobům, jakými fyzický a psychický stav seniorů ovlivňuje jejich schopnost komunikace a vnímání. Dále bylo zdůrazněno, že výslechy seniorů vyžadují nejen odborné znalosti z oblasti kriminalistiky, ale také citlivý a individuálně přizpůsobený empatický přístup, který respektuje práva a důstojnost této věkové skupiny. **Praktická část práce** zahrnovala kvantitativní výzkum zaměřený na zkušenosti policistů, kteří se výslechy seniorů pravidelně zabývají.

Výzkum odhalil několik základních překážek, se kterými se policisté potýkají. Mezi tyto limity patří zdravotní omezení seniorů zahrnující jak fyzické, tak psychické potřeby, dále generační rozdíly, které mohou bránit efektivní komunikaci kvůli kulturním nebo jazykovým bariérám, a také specifické komunikační těžkosti, které starší lidé mohou mít. Policisté zvýraznili důležitost vhodné přípravné fáze výslechu, která by měla zahrnovat i detailní seznámení s osobními a zdravotními hledisky seniora.

Na základě těchto zjištění byla formulována důležitá doporučení pro optimalizaci procesu výslechů seniorů. Jedním z hlavních doporučení je přizpůsobení fyzického prostředí, ve kterém se výslechy konají. Toto prostředí by mělo být navrženo s ohledem na potřeby seniorů, mělo by být klidné, dobře osvětlené a mělo by poskytovat ergonomicky přívětivé podmínky, které minimalizují stres jak na fyzické, tak na psychické úrovni. Rovněž se doporučuje systematické školení policistů zaměřené na specifika práce se seniory, včetně tréninku v oblasti empatické komunikace, používání neodborného jazyka a přizpůsobení tempa výslechu potřebám starších osob. Podpora technologie, jako jsou audiovizuální záznamy, byla také oceněna jako významný prvek, který může přispět ke zvýšení kvality získaných informací a efektivity procesu

dokumentace. Takové technologie umožňují nejen přesnou dokumentaci slovních i neverbálních projevů, ale také usnadňují zpětné hodnocení výpovědí a nabízí lepší přehled pro soudní řízení. Pečlivá a specifická příprava na výslechy seniorů je zásadní pro zlepšení jejich průběhu a výstupů. Tato přípravná fáze zahrnuje nejen seznámení se s osobními a zdravotními dispozicemi seniora, ale také navržení strategie, která by minimalizovala jejich stres a maximalizovala efektivitu získávání potřebných informací. Kromě toho je důležité, aby profesionálové zapojení do těchto procesů byli vybaveni znalostmi o optimální komunikaci a psychologických podpůrných strategiích.

Práce splnila stanovené výzkumné cíle, ale také poskytla ucelený přehled o problematice zasažené tím, jak přizpůsobit trestní řízení potřebám starší populace. Tím, že práce nabízí praktická doporučení, přispívá k posílení efektivity a etiky právní praxe a podpory důvěry veřejnosti ve spravedlnost.

Práce zdůrazňuje, že humanizace procesu výslechů seniorů není jen otázkou profesionality, ale také nutnou, přímo nezbytnou součástí zajištění práv a důstojnosti pro rostoucí segment populace.

Seznam použitých zdrojů

1. GEROLIMATOS, L. A., GREGG, J. J. a EDELSTEIN, B. A. Interviewing older adults. In: MOLINARI, V., ed. *The Oxford handbook of clinical geropsychology*. Oxford: Oxford University Press, 2014, s. 163–183. ISBN 978-01-910-2909-7.
2. HARWOOD, J. *Understanding communication and aging: Developing knowledge and awareness*. Sage, 2007. ISBN 978-14-129-2609-6.
3. HOUBOVÁ, D. *Psychologie pro právníky*. 3., přeprac. vyd. Edice učebnic. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3468-8.
4. INBAU, F. et al. *Criminal interrogation and confessions*. Jones & Bartlett Publishers, 2013. ISBN 978-07-637-9936-6.
5. KRUTILOVÁ, D. *Poradenský proces v sociální práci* [online]. 2014 [cit. 2025-05-29]. Dostupné z WWW: <http://www.benepal.cz/files/project_5_file/Poradensky-proces.pdf>.
6. MATIÁŠEK, J., SOUKUP, J. a BÁRTA, B. *Psychologie a výslechová praxe*. Praha: Orbis, 1968. ISBN neuvedeno.
7. NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9.
8. NĚMEC, M. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium. I. díl, Aktuální problémy kriminalistické teorie*. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-906974-1-6.
9. ROZSYPAL, M. Méně stresu znamená lepší výslech. Pro děti a zranitelné oběti mají policisté pokoj. In: *Plus.rozhlas.cz* [online]. 2017 [cit. 2025-05-29]. Dostupné z: <<https://plus.rozhlas.cz/mene-stresu-znamena-lepsi-vyslech-pro-deti-a-zranitelne-obeti-maji-policiste-6504657>>.
10. SAK, P. a KOLESÁROVÁ, K. *Sociologie stáří a seniorů. Sociologie*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3850-5.
11. STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. Práva a ochrana práv svědka. In: *Verejnazaloba.cz* [online]. [cit. 2025-05-28]. Dostupné z: <<https://verejnazaloba.cz/vice-o-sz/vse-podstatne-o-trestnim-rizeni/kdo-je-kdo-v-trestnim-rizeni/svedek/>>.
12. TAYLOR, H. O., et al. Social isolation, depression, and psychological distress among older adults. *Journal of Aging and Health* [online]. 2018, roč. 30, č. 2, s. 229–246 [cit. 2025-05-29]. Dostupné z WWW: <<https://doi.org/10.1177/0898264316673511>>.

13. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1318-5.

Odborné publikace

1. BECKER, R. F. *Criminal investigation*. Jones & Bartlett Learning, 2004. ISBN 978-07-637-3168-7.
2. ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-86-4.
3. DRAŠTÍK, A. *Trestní právo procesní*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-558-4.
4. FERRARO, E. F. *Investigative Interviewing: Psychology, Method and Practice*. CRC Press, 2014. ISBN 978-14-665-9086-1.
5. GODWIN, M. *Forensic Psychology: A Handbook for Judges, Lawyers, and Court Professionals*. 2nd ed. New York: Routledge, 2015. ISBN 978-0-415-67417-1.
6. HOLUB, L. *Psychologie a komunikace v trestním řízení*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1886-3.
7. INBAU, F. E., REID, J. E., BUCKLEY, J. P. et al. *Criminal interrogation and confessions*. Fifth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2013. ISBN 978-0-7637-9936-6.
8. KONRÁD, Z., NĚMEC, M., NOVOTNÝ, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie ČR v Praze, Fakulta bezpečnostně právní a katedra kriminalistiky, 2008. ISBN 978-80-7251-294-2.
9. KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J. a kol. *Kriminalistika, kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.
10. KURILOVSKÁ, L., SVOBODA, I. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia policajného zboru v Bratislave, 2017. ISBN 978-80-8054-724-0.
11. MATOUŠKOVÁ, I. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4580-0.
12. MUSIL, J. *Kriminalistika*. Praha: Naše vojsko, 1994. ISBN 80-206-0423-5.
13. NĚMEC, M. a kol. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium. I. díl*. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-906974-1-6.
14. NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: Eurounion, 2004. ISBN 80-7317-036-1.

15. NĚMEC, M. *Výslech a taktika v jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: Policejní akademie ČR v Praze, Fakulta bezpečnostně právní a katedra kriminalistiky, 2003. ISBN 80-7251-141-6.
16. PJEŠČAK, J. a kol. *Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty*. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986. ISBN 28-079-86.
17. PJEŠČAK, J. *Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty*. 3. vyd., v Našem vojsku 2., přeprac. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986. ISBN 28-079-86.
18. POKORNÁ, A. *Komunikace se seniory*. Sestra. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3271-8.
19. PORADA, V. a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-589-0.
20. RYBÁŘ, M. *Základy kriminalistiky*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2001. ISBN 80-86473-03-1.
21. SPURNÝ, J. Forenzní psychologie a kriminalistika. In: STACH, J., ed. *Kriminalistika a forenzní disciplíny: sborník příspěvků z mezinárodní konference*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005, s. 28. ISBN 80-7251-199-8.
22. SPURNÝ, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-153-3.
23. STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. dopl. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6.
24. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-948-0.
25. ŠIMOVČEK, I. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-343-8.

E-knihy:

1. MEISSNER, C. A., ST-YVES, M. Interviewing suspects. In: *Investigative interviewing: The essential handbook of best practices* [online]. Carswell, 2014, s. 145–190 [cit. 2025-05-22]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/280297592_Interviewing_suspects.

Internetové zdroje a odborné články

1. ČESKO. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Senioři v ČR v datech* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, [cit. 2025-03-14]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/produkty/seniori-v-cr-v-datech-ajnoatmxkq>.
2. ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66, s. 1025–1090. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>.
3. SBÍRKA ZÁKONŮ ČR. Zákony pro lidi [online]. c2010–2024 [cit. 2025-05-22]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/>.
4. VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011 [cit. 2025-05-22]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/files/documents/433/kriminalistika.pdf>.

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

PČR – Policie České republiky

Zák. – zákon

č. – číslo

VO – výzkumná otázka

H – hypotéza

OČTR – orgány činné trestního řízení

Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tabulka 1: Máte nějaké specifické návrhy pro zlepšení výslechového procesu u seniorů?	50
Tabulka 2: Existují určité postupy nebo techniky, které by podle vás měly být implementovány do výslechové praxe?	51

Seznam grafů

Graf 1: Jste:	40
Graf 2: Doba služby u Policie ČR:.....	41
Graf 3: Útvarové zařazení:	42
Graf 4: Jak často se účastníte výslechů seniorů?	43
Graf 5: Jak hodnotíte prostředí, kde obvykle probíhají výslechy seniorů, z hlediska přizpůsobení potřebám této skupiny? (5 = <i>velmi nevhodné</i> , 1 = <i>velmi vhodné</i>)	44
Graf 6: Jaké faktory podle Vás zefektivňují výslechy seniorů?.....	45
Graf 7: Jaké překážky nejčastěji ovlivňují vaši schopnost efektivně vyslýchat seniory? (<i>můžete vybrat více možností</i>)	46
Graf 8: Jak hodnotíte vliv pečlivé přípravné fáze na úspěšnost a efektivitu výslechů seniorů? (1 = <i>žádný vliv</i> , 5 = <i>velmi velký vliv</i>)	47
Graf 9: Jak přizpůsobujete své komunikační dovednosti při výsleších seniorů?.....	48
Graf 10: Jaké přípravné aktivity považujete za klíčové pro úspěšný výslech seniora? ..	49

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazníkové šetření	66
---	----

Příloha č. 1: Dotazníkové šetření

DOTAZNÍK: FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ PŘÍPRAVU A REALIZACI VÝSLECHŮ SENIORŮ

Anonymní dotazník je součástí studie zaměřené na zlepšení výslechových procesů se seniory. Vaše odpovědi pomohou lépe porozumět hlediskům a překážkám, kterým čelíte.

I. Demografické údaje

1. Jste:

☐ Muž

☐ Žena

2. Doba služby u Policie ČR:

☐ Méně než 5 let

☐ 6–10 let

☐ 11–20 let

☐ Více než 20 let

3. Útvarové zařazení:

☐ Základní útvary policie (OOP/MOP)

☐ Služba kriminální policie a vyšetřování

☐ Dopravní inspektorát

☐ Jiné: _____

II. Zkušenosti s výslechy seniorů

4. Jak často se účastníte výslechů seniorů?

☐ Denně

☐ Týdně

☐ Měsíčně

☐ Méně často

5. Jak hodnotíte prostředí, kde obvykle probíhají výslechy seniorů, z hlediska přizpůsobení potřebám této skupiny? (5 = velmi nevhodné, 1 = velmi vhodné)

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

III. Klíčové faktory a bariéry

6. Jaké faktory podle vás zefektivňují výslechy seniorů?

☐ Empatická komunikace

☐ Porozumění potřebám seniorů

☐ Kvalitní příprava na výslech

☐ Jiné: _____

7. Jaké překážky nejčastěji ovlivňují vaši schopnost efektivně vyslýchat seniory? (můžete vybrat více možností)

☐ Generační bariéra

☐ Komunikační překážky

☐ Omezení daná zdravotním stavem seniora (psychický, fyzický)

☐ Časové omezení výslechu

☐ Jiné: _____

8. Jak hodnotíte vliv pečlivé přípravné fáze na úspěšnost a efektivitu výslechů seniorů? (1 = žádný vliv, 5 = velmi velký vliv)

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

IV. Komunikační dovednosti a příprava

9. Jak přizpůsobujete své komunikační dovednosti při výsleších seniorů?

- ☐ Vyhýbání se odborné terminologii
- ☐ Použití jasného, pomalého jazyka
- ☐ Přizpůsobit tempo výslechu tak, aby senior měl čas na rozmyšlenou a klidně reagoval
- ☐ Jiné: _____

10. Jaké přípravné aktivity považujete za klíčové pro úspěšný výslech seniora?

- ☐ Seznámení se zdravotním stavem seniora (fyzický/psychický)
- ☐ Příprava specifických otázek
- ☐ Seznámení se se spisovým materiálem
- ☐ Úprava místnosti pro výslech
- ☐ Jiné: _____

V. Návrhy a doporučení

11. Máte nějaké specifické návrhy pro zlepšení výslechového procesu u seniorů?
(*Otevřená otázka*)

12. Existují určité postupy nebo techniky, které by podle vás měly být implementovány do výslechové praxe? (*Otevřená otázka*)

Děkuji vám za váš čas a cenné příspěvky!